

List

Revija za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše.

LETO XVII
ŠT. 5
31. MAJ 2012
1,60 EUR

ISSN 1581-8373

9 770158 183733

Poštšina
plačana pri
pošti 3325
Šoštanj

OBČINA ŠOŠTANJ

Na podlagi 7., 8., in 9. člena Pravilnika za vrednotenje ljubiteljskih kulturnih dejavnosti v Občini Šoštanj (Uradni list Občine Šoštanj, št. 1/2005) ter na podlagi Odloka o proračunu Občine Šoštanj za leto 2012 (Uradni list Občine Šoštanj št. 12/2011) in sklepa župana z dne 24. 5. 2012, Občina Šoštanj objavlja

JAVNI RAZPIS

za sofinanciranje programov na področju
ljubiteljskih kulturnih dejavnosti v občini Šoštanj za leto 2012

I. NAROČNIK: Občina Šoštanj, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj.

II. PREDMET RAZPISA: sofinanciranje programov ljubiteljskih kulturnih dejavnosti na območju občine Šoštanj, ki so skladne z določbami 2. člena Pravilnika za vrednotenje ljubiteljskih kulturnih dejavnosti v Občini Šoštanj.

III. Pravico do sofinanciranja programov ljubiteljske kulturne dejavnosti na tem razpisu imajo izvajalci, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da imajo sedež v občini Šoštanj,
- da so registrirani v skladu z Zakonom o društvih najmanj eno leto pred objavo razpisa,
- da imajo osnovne materialne, prostorske, kadrovske in organizacijske pogoje za uresničevanje načrtovanih dejavnosti,
- da imajo evidenco o članstvu,
- da opravljajo svojo dejavnost na neprofitni osnovi,
- da pristojnim občinskim organom redno dostavljajo letna poročila o realizaciji programov.

IV. OKVIRNA VIŠINA SREDSTEV: 32.000,00 EUR

V. RAZPISNA DOKUMENTACIJA vam je na voljo na Občini Šoštanj in na občinskih spletnih straneh.

VI. ODDAJA VLOG: vloge morajo biti podane v skladu z razpisno dokumentacijo skupaj z dokazili in prilogami. Poslane morajo biti v zaprtem ovitku na naslov: Občina Šoštanj, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj, s pripisom: Javni razpis za sofinanciranje programov na področju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti v občini Šoštanj za leto 2012 – NE ODPIRAJ, najpozneje do petka, 22. junija 2012. Šteje se, da je prijava prispela pravočasno, če je bila oddana zadnji dan roka za oddajo vlog na pošti ali do 12. ure v tajništvu Urada župana Občine Šoštanj. Prepozno oddanih vlog komisija ne bo obravnavala. Na hrbtni strani ovitka mora biti naveden naziv in naslov (sedež) vlagatelja. Dodatne informacije in pojasnila: Alenka Verbič (alenka.verbic@sostanj.si).

VII. DATUM ODPIRANJA VLOG: torek, 26. junij 2012.

VIII. KRITERIJI ZA IZBOR: skladno z določbami 11. člena Pravilnika.

IX. OBVEŠČANJE O IZIDU JAVNEGA RAZPISA: kandidati na javnem razpisu bodo o izidu javnega razpisa obveščeni v roku 30 dni od roka za oddajo prijave.

X. OBDOBJE PORABE DODELJENIH SREDSTEV: izvajalci morajo dodeljena sredstva porabiti v proračunskem letu, za katerega velja ta razpis.

Številka: 6100-0001/2012-2
Datum: 24.5.2012

ŽUPAN OBČINE ŠOŠTANJ
Darko MENIH, prof., l. r.

Izdaja

Zavod za Kulturo Šoštanj
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj
zanj Kajetan Čop, direktor
Izdajanje Lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanjo Darko Menih,
župan.

Odgovorni urednik

Peter Rezman

Vodenje redakcije

Milojka Komprej

Lektoriranje

Jožica Andrejč
(za razpise in objave odgovarja
naročnik)

Oblikovanje, prelom strani

Tomaž Smolčnik, Eurograf d.o.o.

Tisk

Eurograf d.o.o.

Natiskano

900 izvodov.

Vse sodelavce prosimo, da prispevke
za LIST št. 6/7 (junij/julij 2012), pošljete
najkasneje do 5. julija 2012 na elektronski
naslov: list.revija@gmail.com

Oglasno trženje prostora v Listu:

Zavod TLA, e-pošta: zavod@tla.si

Foto: Jurelj Hozjan
Predsednik Šaleškega muzejskega
in zgodovinskega društva Miran
Aplinc (desno), je 15. maja letos v
imenu društva podelil častno članstvo
Antonu Seherju (levo), zaradi izjemne
raziskovalne dejavnosti na področju
slovenskega premogovništva in obče
krajevne zgodovine Šaleške doline.

Uvodnik 17.5 5

Naša občina 7

Premog 10

Najlepši dimnik na svetu 11

Upravna enota 12

Bogosluzna oznanila 14

Revivas 15

Intervju 16

Rajko Zaleznik

Napovednik 20

Vrtec 22

Šolski list 24

PV Zimzelen 26

Podoba kulture 28

Zapisani (v) glasbi 31

Ženski pevski zbor Planike

Iz/beremo 32

Zdravje 34

Šport in rekreacija 36

Razpis 38

Reportaža: 35 let okteta Zavodnje 39

Naročilnica na revijo List

Naročam revijo List.

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Pošta: _____

Podpis naročnika: _____

Podpisano naročilnico pošljite na naslov: **Zavod za Kulturo Šoštanj, Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj.**

poListajte me

➤ stran 11

Lupina hladilnega stolpa je po geometrijski obliki vrtenina hiperbolične oblike. Konstrukcijo sestavljajo temeljni armirano betonski prstan na armirano betonskih pilotih premera 1,18 m, 32 radialno postavljenih 10 m visokih armiranobetonskih stebrov ter venci in armirano betonska stena plašča. Premer temeljnega prstana je 100 m, višina stolpa nad prstanom pa 164 m. Najtanjši del lupine meri 18 cm.

Foto: arhivTES

➤ stran 24

V likovnih izdelkih mladih ustvarjalcev pod mentorstvom Alenke Venišnik se kaže njeno izkušeno in tankočutno usmerjanje v dosledno in celovito izvedbo likovnih nalog. Navdušujejo nas prave ustvarjalne igre s prepletom linije, točke, barvne ploskve v sliki in grafiki, in ob tem urejenost, premišljenost v vsaki potezi, v sestavljanju različnih variacij, v raziskovanju nastajanja oblik z linearnim prikazom plastičnosti ter nastajanja oblik skozi njihove notranje delitve. Novo, drugačno, zanimivo umevanje oblik in izžarevanje linearne in barvne čustvene energije.

Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik

➤ stran 40

Gaberško jezero.
Čez nekaj let bo obala segala od Jezernika, do Brodnika.
Pomlad 2012.

Foto: arhiv

Uvodnik 17.5

Hladna senca hladilnika

Piše: PETER REZMAN

Foto: Petra Veber

Najnovejša atrakcija pri nas je Gaberško jezero. Gre za izjemno razvojno turistično priložnost, kot so jih zaznavali na minuli delavnici o turizmu. To potrjujejo procesije domačinov, ki ob vikendih oblegajo to novo čudo in v daljavi zrejo še eno potencialno turistično znamenitost, kot so razkrili na omenjeni delavnici. To je naša elektrarna.

Res, da Gaberškega jezera ne boste našli na nobenem zemljevidu, a lahko ga vidite na sosednji strani revije, ki jo ravno prebirate. Vidite, da to ni privid, saj se nova turistična pridobitev nahaja le nekaj lučajev severno od Družmirskega jezera. Ta mesec se obala jezera začneja pri Črni poti od Dobnika proti Krajncu in jezero zaliva Kresnikovo. Prihodnje mesece bo seglo do Skaza, Jermana, Podležanskega mlina, Cerkovnika, Plešeja, Oroža, Hareja, Zaluberškega, Grebenškega, Zajca in do Nacove Treze ter Jezernika na drugi strani. Potem bo zalilo polje mimo Zajčeve hruške, do Goriškega in Flerjanovega kozolca, Oberckala in gasilnega doma. Cela Ves bo šla noter. Kosi, Mlinerji, Goričniki, Stropniki, Iriči, Ajnžej, Iročov Ivan, Mehi, Opšeterji, Krtova Štefa. Vse bo šlo pod vodo.

Ah! Seveda! Ne veste, kje to je. Saj ne morete vedeti. Teh posestev že lep čas ni več. Zaradi razvoja jezerskega turizma so jih že pred leti... Ck, ck.

Žal se ne morem strinjati z dr. Emilom Šterbenkom, da bi bil turizem ena od razvojnih niš Šaleške doline. Razen če misli, da bi našo dolino ponujali kot šolski primer, kako skrben gospodar ne bi nikoli ravnal z zemljo, ki so mu jo njegovi otroci zaupali v varstvo. Počutim se precej klavrno, še posebej, če pomislim, da sem 15 let svojega življenja dobesedno vrgel proč za t.i. ekološko zavest v Šaleški dolini bi pa lahko poimenovali za privid, ki se trenutno ponuja kot posebna vrednota na parlamentarnih licitacijah za državno poroštvo šestega bloka. Smešno je, da se z njo zdaj hvalijo ljudje, ki so v imeli v osemdesetih letih prejšnjega stoletja vsak dan prste v številčnicah telefonov ter mirili svoje šefe v Ljubljani, češ da bodo situacijo tukaj, v dolini, že spravili v red.

In so jo. Dvajset let po »zmagi« ekološke zavesti, se domačini kot eden klanjamo sanjam najbolj zadržih energetikov iz časov

socialistične elektrifikacije domovine. To je enemu inštaliranemu giga - vatu moči v TEŠ, ki ga nič kaj skromno simbolizira nova lupina hladilnega stolpa naše elektrarne. Žal ta dosežek dobro ilustrira tudi trenutna vsebina lupine, ki je - prazna! Zato najbrž ni ravno slučajno, da se politični botri vseh barv ne morejo in ne morejo dokončno odločiti, ali so za, ali so proti tej potencialni turistični znamenitosti Šaleške doline, kot blok šest prepozna eden naših vodilnih naravovarstvenikov.

Morda se zdi kot plehka ironija, da ta številka Lista prinaša tudi reportažo o projektu Revivas, ki skuša ohraniti spomin na sosednje, tudi precej oskubljen Škale. Pa ni ironija, ampak je res tragično, da vidimo samo nazaj. Da ni nikogar, ki bi znal pogledati naprej!

Le kako naj, če ne znamo videti niti tega, kar se dogaja okoli nas vsak dan? Tudi današnji! Vsak dan se pred našimi očmi trajno spreminja Šaleška dolina in izginja narava, ki se je vzpostavljala tisočletja. Trajno uničevanje našega okolja, da bo Slovenija eno stoletje izpolnila tretjino potreb po električni energije, se zdi previsoka cena. Ob temu je milijarda in pol evrov zanemarljiva številka, saj je prava cena za to trajna devastacija območja od Škal, Stare vasi, Pesja, do Prelog, Družmirja in spodnjih Gaberk. Vse to se dogaja že pol stoletja pred našimi očmi, ne da bi se našel kakšen resen ekolog, ki bi znal oceniti ter izračunati dejansko škodo, ter jo prišteti zdaj že znameniti milijardi in pol. Človek res ostane brez besed in jaz res obžalujem vsako uro, ki sem jo namenil t.i. ekološki politiki, namesto da bi pisal, pisal in pisal in na ta način ohranil vsaj spomin na svet in čas, na moj svet in moj čas, ki bo izginil z mano vred, v roku dvajsetih let.

Umetnost edino, se zdi, je lahko ta hip alternativa brutalnim in pragmatičnim kapitalskim obročem, ki držijo Šaleško dolino v svojem električnem objemu. Zato je tako pomemben in hkrati neopazen napor še vedno entuziastičnih posameznikov, ki iz leta v leto iščejo nove poglede v Likovnem svetu otrok, poglede mimo votle lupine novega hladilnega dimnika naše elektrarne.

JAVNI RAZPIS ZA DODELITEV SLUŽBENEGA STANOVANJA V NAJEM

Predmet razpisa:

Predmet razpisa je oddaja službenega stanovanja v najem za potrebe izvajanja hišniških opravil v gasilskem domu v Lokovica, velikosti 72 m² v nadstropju (kuhinja in dnevni prostor skupaj, spalnica, otroška soba, kopalnica, hodnik) in 37 m² v pritličju (garaža, shramba, hodnik, stopnišče). Stanovanje je komunalno urejeno, vključno z zagotovljenim parkirnim prostorom.

Razpisni pogoji:

- izpolnjevanje splošnih pogojev: (državljan RS, aktivno znanje slovenskega jezika, nekaznovanost in ne-obsojenost),
- voziški izpit B kategorije,
- pripadnost stroki in gasilstvu,
- izobrazba tehnične stroke.

Poleg navedenih pogojev od kandidata pričakujemo še:

- da bo opravljal hišniška opravila in skrbel za gasilski dom: čiščenje, osnovno vzdrževanje, urejanje okolice...,
- sodelovanje in pomoč pri organizaciji društvenih tekmovanj, prireditev in podobno,
- poznavanje upravljanja s telekomunikacijskimi in preostalimi elektronskimi napravami gasilske stroke,

Najemnina:

Izbranimu kandidatu društvo nudi najem službenega stanovanja brezplačno, z vzajemnim sodelovanjem glede na razpisne pogoje. Kandidat krije samo lastne redne stroške električne energije, telefona in KRS ter komunalne stroške.

Kriterij za dodelitev stanovanja:

Prednost pri dodelitvi predmetnega stanovanja v najem imajo člani domačega društva in člani preostalih gasilskih organizacij.

Po končanem razpisu se sklene najemna pogodba za službeno stanovanje za določen čas 5 let z možnostjo podaljšanja najemnega razmerja. V najemni pogodbi bodo določene preostale podrobnosti najema in vzajemnega sodelovanja.

Vsi zainteresirani prosilci naj pošljejo vlogo z vsemi dokazili in splošnim osebnim opisom izpolnjevanja pogojev do vključno 15.06.2012 s pripisom »najem službenega stanovanja« na gornji naslov.

O izbiri kandidata boste obveščeni pisмено po preteku 15 dni.

LOKOVICA, 18.05.2012
UPRAVNI ODBOR PGD LOKOVICA

KULTURNICA GABERKE IN PREMOGOVNIK VELENJE

v nedeljo, 17. junija 2012,

vabita na

6. SREČANJE PRESELJENCEV Z OBMOČJA RUDARJENJA PREMOGOVNIKA VELENJE.

Prireditev se bo pričela ob 15. uri »Pri kozolcu« na lokaciji nekdanjega gasilskega doma Gaberke s kulturnim programom, v katerem bodo nastopili folklorna skupina Oglarji iz Šoštanja, ljudske pevke Gaberški cvet, Kvartet Topolšica in harmonikarji.

Na ogled bo postavljena razstava fotografij o posledicah rudarjenja na tem območju.

Prireditev je namenjena srečanju nekdanjih prebivalcev Šaleške doline, ki so se morali zaradi posledic rudarjenja preseliti v druge kraje. Na prireditev pa ste vabljeni tudi vsi tisti, ki še imate v dobrem spominu kraje, ki jih zdaj ni več oz. jih nikdar niste poznali, pa bi jih morda radi spoznali. Vabilo velja tudi tistim, ki se želite zabavati in zaplesati ob poskočni glasbi.

Za veselo razpoloženje bo skrbel Ansambel Rubin. Dobro bo poskrbljeno tudi za jedačo in pijačo, pred vremenskimi nepravilnostmi pa vas bo varoval velik šotor.

Foto: Franjo Mašek

Naša občina

pripravlja: TJAŠA REHAR, univ. dipl. nov., višji svetovalec za odnose z javnostmi

► Osrednja proslava ob dnevu zmage v Topolšici

V Topolšici 9. maja vsako leto praznujejo kar trojni praznik: dan zmage, dan Evrope in krajevni praznik. V počastitev praznikov je Krajevna skupnost Topolšica v sodelovanju s krajevnimi društvi pripravila številne prireditve. V sredo, prav na praznik, so predstavniki Območnega združenja za vrednote NOB položili ikebano pred pomnik žrtvam, Turistično društvo Topolšica pa je organiziralo ogled komedije v treh dejanjih skupine Zimzelen s Prevalj Čenče.

V soboto dopoldan so pripravili celo vrsto športnih tekmovanj, osrednja proslava pa je bila ob 19. uri pod šotorom v parku Naravnega zdravilišča Topolšica. Prireditev se je pričela s polaganjem vencev k spomeniku žrtvam fašizma, nato pa je zbrane uvodoma pozdravil župan Občine Šoštanj, tudi sam krajan Topolšice, **Darko Menih**, ki je med drugim povedal: »9. maj je pomemben praznik za Topolšico, Slovenijo in Evropo. Ni pa prav, da se ob teh praznikih o Topolšici ne sliši nič ali zgolj obrobno. Vrsto let smo si vsi v tej dolini prizadevali, da bi se ta proslava dvignila na državni nivo, a ni uspelo. Vendar mi še ne bomo odnehali.« Vsem so-krajanom je nato želel prijetno praznovanje in jim čestital ob vseh treh praznikih ter se zahvalil organizatorjem prireditve – Krajevni skupnosti Topolšica.

Kot vsako leto je zbrane pozdravil tudi **Bojan Kontič**, predsednik Območnega združenja borcev za vrednote NOB Velenje, ki se je med drugim poklonil spominu na generala Ivana Dolničarja.

Osrednji govornik na prireditvi pa je bil minister za obrambo **Aleš Hojs**, ki je v svojem govoru izpostavil, da smo bili Slovenci del antinacistične in antifašistične koalicije, ki je izborila mir v Evropi. Zato je 9. maj pomemben dan za svetovni mir. Tega dne je bil prav v Topolšici pred 67 leti podpisan akt kapitulacije nemške vojske v jugovzhodni Evropi, kar je pomenilo formalni konec druge svetovne vojne v takratni Jugoslaviji in celotni jugovzhodni Evropi. Po mnenju ministra smo se Slovenci v zgodovini vedno postavili na pravo stran, tako v drugi svetovni vojni, ko

so bili slovenski partizani del zahodne antifašistične koalicije, kot tudi v času osamosvojitve Slovenije, ko smo se postavili na stran domovine, vrednot in samostojnosti.

Kulturni program so oblikovali člani Pihalnega orkestra Zarja Šoštanja, moškega pevskega zbora KUD Ravne, učenci podružnične Osnovne šole Topolšica, kvartet Topolšica in mažoretke.

Obiskovalci so se tudi letos okrepčali z brezplačnim golažem, za gostinsko ponudbo so poskrbele Terme Topolšica, za zabavo do poznih jutranjih ur pa Tapravi faloti.

► V Šaleški dolini se turizem še razvija

V Šoštanju je bila v sredo, 16. maja 2012, delavnica na temo strateškega razvoja turizma v občini. Na delavnico so bili vabljeni člani turističnih in drugih društev, predstavniki krajevnih skupnosti, Term Topolšica, Muzeja usnjarstva na Slovenskem, skratka, vsi pomembni akterji s področja turizma in vsa zainteresirana javnost.

Udeleženci so izpolnili dva anketna vprašalnika, ki jih je vodja delavnice dr. Emil Šterbenk iz Inštituta za ekološke raziskave ERICO Velenje nato analiziral. Analiza je pokazala, da se tudi v Šoštanju turizem še razvija. Dr. Šterbenk je poudaril, da je slika v celotni dolini podobna. Dejal je še, da so anketni vprašalniki pokazali, da bi bilo nujno večje sodelovanje vseh akterjev v turizmu, nekaj več bi bilo potrebno narediti na infrastrukturi in promociji, predvsem pa je pomembno, da se izjemne turistične ponudbe, ki v teh krajih je, začno zavedati tudi sami prebivalci.

Na delavnici je sodeloval tudi župan Občine Šoštanj, Darko Menih, ki je med drugim izpostavil dve izjemni turistični ponudbi v samem mestu – Muzeju usnjarstva in vilo Mayer ter številne druge zanimive točke: »Vsaka krajevna skupnost ima kaj izjemnega,« je dejal župan.

Dr. Emil Šterbenk pa je izpostavil še, da bi se morali zavedati tudi dejstva, kako je turistom zanimiva Termoelektrarna Šoštanj in bi morali v prihodnje temeljito razmisliti tudi o tem.

► Urnik točke VŽU Šoštanj Junij 2012

Tema	Datum in ura	Kraj izvajanja
Sprehod za zdravje	Ponedeljek, 4. 6. 2012, ob 9. uri	Šoštanj in okolica (zbirno mesto pred Občino Šoštanj)
Ustvarimo si elektronsko pošto - Gmail	Sreda, 6. 6. 2012, od 12. do 17. ure	Središče za samostojno učenje Šoštanj
Sprehod za zdravje	Ponedeljek, 11. 6. 2012, ob 9. uri	Šoštanj in okolica (zbirno mesto pred Občino Šoštanj)
Izdelava dišečih soli	Sreda, 13. 6. 2012, od 12. do 17. ure	Središče za samostojno učenje Šoštanj

Sprehod za zdravje	Ponedeljek, 18. 6. 2012, ob 9. uri	Šoštanj in okolica (zbirno mesto pred Občino Šoštanj)
Informiranje in svetovanje o izobraževalnih možnostih	Torek, 19. 6. 2012, od 15.30 do 17. ure	Središče za samostojno učenje Šoštanj
Prenos fotografij na računalnik	Sreda, 20. 6. 2012, od 12. do 17. ure	Središče za samostojno učenje Šoštanj
Virtualni obisk Premogovnika Velenje	Sreda, 27. 6. 2012, od 12. do 17. ure	Središče za samostojno učenje Šoštanj

Informacije in prijave: Točka VŽU – Središče za samostojno učenje Šoštanj, Helena Čopi, tel.: 05 994 70 30, e-pošta: lusostanj@siol.net

Občina Šoštanj, Trg svobode 12, Šoštanj
Šoštanj, 17.5.2012

Obvestilo občanom in interesantom:

► Oddaja prostih garažnih prostorov v najem

Vse interesente obveščamo, da ima Občina Šoštanj v kletnem delu poslovnega objekta Pilon center Šoštanj (garažni del TUŠ centra Šoštanj), na naslovu: Cesta Lole Ribarja 6, Šoštanj, na razpolago še osem (8) prostih garažnih mest za osebna vozila (garažni boksi) za najem.

Najemnina za eno garažno mesto znaša 33,00 eur/mesec z vključenim DDV-jem. Na dan objave so na razpolago še naslednja prosta parkirna mesta št.: 9, 11, 12, 14, 17, 19, 20 in 21. Vabimo vse interesente, da sporočijo svoj interes. Najem je možen takoj.

Preostale informacije lahko dobite osebno na upravi Občine Šoštanj, prek tel.: 03-89-84-322 ali preko e-maila: peter.vidmar@sostanj.si. Vabljeni k oddaji ponudb.

UPRAVA OBČINE ŠOŠTANJ

► Oglarjenje na Pristavi

Turistično društvo Pristava vas vabi na ogled oglarjenja, ki bo trajalo od 8. do 16. junija na prireditvenem prostoru na Pristavi.

Kopo bodo prižgali 8. junija, oglje pa bo kuhano predvidoma 16. junija. Na dan prižiga kope bo tudi otvoritvena zabava. Postavljanje kope si lahko ogledate že dober teden prej.

Oglarji bodo obenem tudi kuhali žganje. Vabljeni na Pristavo

TD PRISTAVA

► Težave z drogo? Ni še prepozno!

Zavod Pelikan – Karitas, Litijska cesta 24 v Ljubljani, nudi pomoč odvisnikom in njihovim svojcem. Vsak tretji četrtek v mesecu od 18. do 19.30 ure vabimo na skupino za svojece, ki je namenjena vsem, ki se osebno ali preko svojih bližnjih srečujete s problematiko zasvojenosti, tudi če situacija še ni zrela za odločitev za zdravljenje. Več informacij o naših programih zdravljenja v komunah po celi Sloveniji lahko dobite vsak delovni dan od 8. do 20. ure na telefonski številki 051-339-725 ali elektronskem naslovu pelikan@karitas.si. Obiščete lahko tudi spletno stran <http://www.pelikan.karitas.si>.

► Praznik dela na Forhteneku

Osrednje praznovanje praznika dela je bilo v občini Šoštanj na Forhteneku. Prvomajsko druženje so na prireditvenem prostoru na Pristavi pripravili že dvajsetič. Prišli so prebivalci iz vseh krajev šoštanjske občine, večina peš, nekateri z avtomobili, tretji s kolesi... Kljub težkemu položaju, v katerem so danes delavci, so bili ljudje dobro razpoloženi. Slavnostni govornik je bil župan Občine Šoštanj Darko Menih, ki je med drugim povedal: *»Leta 1886 so se delavci borili za osemurni delovnik, danes se delavci borijo, da bi lahko delali. Upam, verjamem, da bosta obe strani, tako sindikati kot vlada, našli skupni jezik, da bo prevladal razum in pripravljenost za sodelovanje ter strpno dogovarjanje za naš boljši jutri. Nikoli ne smemo obupati, ampak vedno upati in verjeti, da bomo s skupnimi močmi izšli iz te gospodarske krize. Vsi se moramo zavedati, da brez odrekanja prav vseh Slovencev, ne bo šlo. Če želimo, da bomo mi in naši otroci živeli boljše in lepše, je potrebno veliko medgeneracijske solidarnosti, ozvesti delodajalce, da dober delavec ni nikoli preplačan, nujno je potrebno ustaviti vsako bohoteenje javne uprave, stopiti bo treba na prste raznoraznim menedžerjem, ki so uspeli z divjo privatizacijo v tem kratkem času samostojne Slovenije uničiti nekoč uspešna podjetja. Dobri direktorji bi morali skrbeti za nova delovna mesta, za blagostanje tistih, ki v podjetju ustvarjajo, tako pa so skrbeli samo za to, da so podjetja v najkrajšem času izčrpali in prikazovali milijonske izgube, sami pa so z nagrabljenim denarjem ustanavljali nova in nova namišljena podjetja, denar pa je izginjal neznano kam.«*

Župan se je v nadaljevanju dotaknil tudi številni podjetij, ki so propadla in vplivala na življenje prebivalcev Šaleške doline, in tudi na težave, povezane z izgradnjo bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj in posledično s Premogovnikom Velenje.

»Vse te okoliščine so posledično vplivale tudi na manjši občinski proračun. V občini imamo kar 12,5% brezposelnih občanov, socialne stiske so vedno večje, občinska sredstva pa vedno manjša. Zaradi prepočasnega razvoja v preteklosti, bi šoštanjska občina potrebovala še veliko dodatnih sredstev, da bi nadoknadila zamujeno. Kakor se posameznik ne more zadolževati v nedogled, tako se ne more občina in tudi ne država. Časi neskončnega najemanja kreditov so mimo. To pa pomeni, da bomo morali biti strpni, saj bomo lahko delali samo v zmožnostih občinskega proračuna,« je dejal župan. Ob koncu je pohvalil pridnost Slovencev, ki se vidi na vsakem koraku, se zahvalil organizatorjem, obiskovalcem pa je zaželel prijetno druženje na Forhteneku.

Jože Miklavžina, predsednik Turističnega društva Pristava je pozdravil vse prisotne in se zahvalil vsem sponzorjem. Prijetno druženje na Forhteneku je vsem prisotnim zaželel tudi predsednik Krajevne skupnosti Ravne Jože Sovič.

Vsi obiskovalci so se lahko okrepčali z odličnim golažem, ki ga je podarila Občina Šoštanj, za ples, zabavo in sproščeno druženje je poskrbel ansambel Roka Žlindre, predstavili pa so se tudi člani folklorne skupine Trlice.

Prvomajsko druženje na Pristavi je letos prvič potekalo pod šotorom, ki ga je v lanskem letu kupila Občina Šoštanj.

► Šport špas

Strokovni delavci in vodstvo Vrtca Šoštanj odlično skrbijo za zdrav razvoj otrok na najrazličnejših področjih. Letos so se drugo leto zapored priključili projektu Šport špas, v katerega so vključili vse enote in otroke vrtca, njihove starše in stare starše.

Dan gibanja in druženja treh generacij so pričeli s pohodom, ki so ga vodili člani Planinskega društva Šoštanj, težavnost pa so prilagodili starosti otrok. Otroci, ki obiskujejo enoti Urška in Mojca (v Topolšici in Gaberkah) so pot pričeli na letališču v Lajšah, ostali pred vilo Mayer, najmlajši pa kar pred enoto Lučka.

Vsi so pohod zaključili na stadionu pod vilo Široko, kjer so otroke pričakali: člani rodu Pusti grad Šoštanj, Sky klub Velenje, PGD Šoštanj – mesto, Policijska postaja Velenje, Reševalna postaja Velenje, Lovska družina Smrekovec, predstavila se je kmetija Potočnik, Kmetijska zadruga Šaleška dolina, Mlekarna Celeia, Čebelarstvo Urbanc, rokometna šola Sebastijana Soviča, Nogometni klub Šoštanj in Maredo šport. Kdor je želel, si je lahko dal izmeriti krvni tlak in sladkor.

Otroci so preskušali domače zdrave dobrote, spoznali

notranjost policijskega, reševalnega in gasilskega vozila; še posebej pa so uživali, ko so lahko špricali in iz »skoraj pravega požara« rešili kučka. Predvsem starši so se lahko preskusili, kako spretni so še pri nekaterih veščinah iz osnovnošolskega telesnovzgojnega kartona. Se še spominjate 'tapinga', predklona, skoka v daljino z mesta...?

Pripravili so tudi spremljevalni program, v katerem so se predstavile članice Twirling kluba in Folklorna skupina Oglarji.

Vrtec Šoštanj je pripravil tudi nekaj presenečenj – vsi otroci so prejeli spominsko medaljo, nagradili so najmlajšega in najstarejšega udeleženca ter najštevilčnejšo družino.

Zbrane na športnem druženju treh generacij je pozdravil tudi župan Občine Šoštanj Darko Menih.

► Srečanje mednarodne tehnične skupine za premog na Golteh

V sredini maja se je na Golteh odvijalo pomembno delovno srečanje strokovnjakov mednarodne tehnične skupine za premog C1 v okviru evropskega Raziskovalnega sklada za premog in jeklo (Research Fund for Coal and Steel – RFCS), ki jo sestavljajo strokovnjaki iz 10 držav Evropske unije (Slovenija, Nemčija, Bolgarija, Romunija, Grčija, Velika Britanija, Madžarska, Francija, Španija in Poljska). Na srečanju so potekale predstavitve raziskovalnih projektov. Uradnemu odprtju v sredo dopoldne je sledilo dogovarjanje partnerjev za opredelitev smernic tehnične skupine C1, splošni pregled novih predlaganih projektov ter opredelitev stanja in nadaljnjega razvoja tehnične skupine. Udeležence je v imenu Premogovnika Velenje pozdravil mag. Ludvik Golob, pomočnik predsednika Uprave: »V Premogovniku Velenje smo izredno ponosni na več kot 137-letno tradicijo in še posebej na svetovno priznanje in visoko produktivno Velenjsko odkopno metodo, ki je plod domačega inženirskega znanja in preko katere smo vse bolj prepoznavni tudi na tujih trgih, kjer je naše podjetje vedno bolj prisotno.«

Raziskovalni sklad, ki deluje na nivoju Evropske unije, je bil ustanovljen 2003, ko je bila podpisana pogodba iz NICE. Ta je omogočila prenos sredstev iz Evropske skupnosti za premog in jeklo na RFCS sklad, ki deluje v okviru EU. Sklad finančno podpira razvoj najboljših evropskih tehnoloških projektov v tej dejavnosti. Tehnična skupina za premog je razdeljena v tri sklope: C1, C2 in C3. V C1 spadajo izkoriščanje premoga, premogovna infrastruktura in upravljanje ter nekonvencionalno izkoriščanje ležišč. V sklop C2 se uvrščajo projekti s področja priprave in predelave premoga, njegova pretvorba in procesi izboljšanja kvalitete. Skupina C3 obsega uplinjanje premoga, čistejšo in bolj učinkovito premogovno tehnologijo ter zajem CO₂.

V sklopu sestanka TGC1 je bilo predstavljenih 14 raziskovalnih projektov 13 držav EU (Slovenija, Nemčija, Bolgarija, Grčija, Velika Britanija, Francija, Španija, Poljska, Avstrija, Češka, Slovaška, Portugalska in Nizozemska), in sicer 5 končnih, 6 vmesnih in 3 letna poročila. Člani skupine so predstavili projekte s področja povečanja produktivnosti pri odkopavanju globokih slojev, zgodnjega opozarjanja in gašenja požarov vzdolž transportnih trakov, nujne pomoči in alarmiranja v premogovnikih, raziskav sorpcijskih lastnosti in nabrekanja premogov z namenom vtiskanja CO₂ in pridobivanje metana, ukrepanja v primeru vdorov vod v premogovnikih s poudarkom na povezavi med premogovniki, geomehanike in ukrepov v primeru nenosilne talnine, raziskav globokega podzemnega uplinjanja in začasnega odlaganja CO₂ na tem območju, zmanjšanja nevarnosti in posledic požarov ter eksplozij v premogovnikih, izboljšanja varnosti in ocenjevanje tveganja v jaških, izboljšanja znanja o ogljiku v premogu in pridobivanja metana iz sloja na podlagi testov ter izboljšanja vzdrževanja in varnosti z nadzorom v realnem času in novimi senzorji.

Pri projektih COGASOUT, LOWCARB in OPTI-MINE, ki so bili predstavljeni na Golteh, kot partner sodeluje Premogovnik Velenje. Projekt **COGASOUT – Nove tehnologije za predvidevanje plinskih izbruhov in emisij v debelih slojih premoga**, ki zajema razplinjevanje lignita in pridobivanje CH₄ ter CO₂, s strani Premogovnika Velenje vodi **dr. Simon Zavšek**. Projekt **LOWCARB – Nizkoogljicne iniciative – Optimizacija zračenja in črpanja vod ter zajem CH₄ iz jamskega zraka**, katerega cilj je zmanjšanje porabe energije in količine emisij toplogrednih plinov, s strani Premogovnika Velenje vodi **mag. Matjaž Kamenik**. Projekt **OPTI-MINE – Prikaz možnosti optimizacije procesov za povečanje učinkovitosti in varnosti v premogovnikih z uporabo najnovejših informacijskih in komunikacijskih tehnologij**, katerega cilj je razvoj in uporaba inteligentnih komunikacijskih naprav ter omrežij za žično in brezžično komunikacijo za povečanje varnosti v premogovnikih, s strani Premogovnika Velenje vodi **mag. Boštjan Škarja**.

Projekte v okviru Raziskovalnega sklada za premog in jeklo v 50- oz. 60-odstotnem deležu sofinancira Evropska unija.

TMJ

Foto: arhiv PV

Na Golteh so se sestali strokovnjaki mednarodne tehnične skupine za premog v okviru evropskega Raziskovalnega sklada za premog in jeklo

Foto: arhiv PV

Wolfgang Schneider, odgovorni vodja tehnične skupine TGC 1, Jan Palarski, vodja presojevalcev projektov in Simon Zavšek, vodja projekta čistih premogovnih tehnologij v Premogovniku Velenje

Foto: arhiv PV

V petek, 11. maja, so si udeleženci srečanja ogledali jamo Premogovnika Velenje in Muzej premogovništva Slovenije v Velenju.

Najlepši dimnik na svetu

► Gradbena dela lupine hladilnega stolpa nadomestnega bloka 6 pravočasno zaključena

(Šoštanj, 24. maj 2012):

V Termoelektrarni Šoštanj so bila danes, v skladu s terminskim načrtom, zaključena gradbena dela lupine hladilnega stolpa za nadomestni blok 6. Hladilni stolp bloka 6 je visok 164 m in je najvišji tovrstni energetski objekt v Sloveniji. Projektiranje in izgradnjo hladilnega stolpa bloka 6 po izvedenem javnem razpisu izvaja RUDIS-SPX.

V TEŠ so se danes končala gradbena dela lupine hladilnega stolpa. 164 m visoka armirano betonska konstrukcija že dalj časa izstopa kot značilna napredovanja gradbenih del za nadomestni blok 6 moči 600 MW. Značilnost tega hladilnega stolpa bo prvič v Sloveniji združena funkcija odvoda toplote in očiščenih dimnih plinov iz čistilne naprave, zaradi česar ni potrebna postavitve dimnika. Tehnični naziv za tovrstni hladilni objekt je **mokri tip hladilnega stolpa na naravni vlek**. Hladilni stolp nadomestnega bloka 6 je najvišji tovrstni energetski objekt v Sloveniji. Po višini jo presegata le dimnik TE Trbovlje - 360 m in dimnik bloka 5 TE Šoštanj - 230 m, medtem ko obstoječa hladilna stolpa blokov 5 in 6 merita le 94 m. Najvišji primerljiv hladilni stolp v Evropi premore Termoelektrarna v Nemčiji v višini 200 m.

Zaradi težav pri pridobitvi gradbenega dovoljenja so se dela na izgradnji hladilnega bloka pričela 20.4.2011. Lupina hladilnega stolpa je po geometrijski obliki vrtenina hiperbolične oblike. Konstrukcijo sestavljajo temeljni armirano betonski prstan na armirano betonskih pilotih premera **1,18 m, 32 radialno postavljenih 10 m visokih** armiranobetonskih stebrov ter venci in armirano betonska stena plašča. **Premmer temeljnega prstana je 100 m**, višina stolpa nad **prstanom pa 164 m**. Najtanjši del lupine meri 18 cm.

Večji del lupine je bila zabetonirana med **novembrom 2011 in marcem 2012**, kar je bilo mogoče le s skrbno izbrano recepturo betonov. Vsi postopki so bili skrbno nadzorovani, saj je bilo le tako mogoče izvesti **104 prstane po 1,5 m višine** in zagotoviti kakovostno izvedbo v zahtevanem roku.

Dela na hladilnem stolpu se bodo nadaljevala. Najprej bo izvedena kislinso odporna prevleka betonske lupine notranjega plašča in dela zgornjega zunanega plašča. Istočasno se bodo izvajala gradbena dela za armirano betonsko konstrukcijo podstavka cevovoda za odvod dimnih plinov, dviznega jaška za dovod tople vode in pršišča ter dobava in montaža hladilne opreme.

Foto: arhiv TES

Foto: arhiv TES

Foto: A. Grušnik

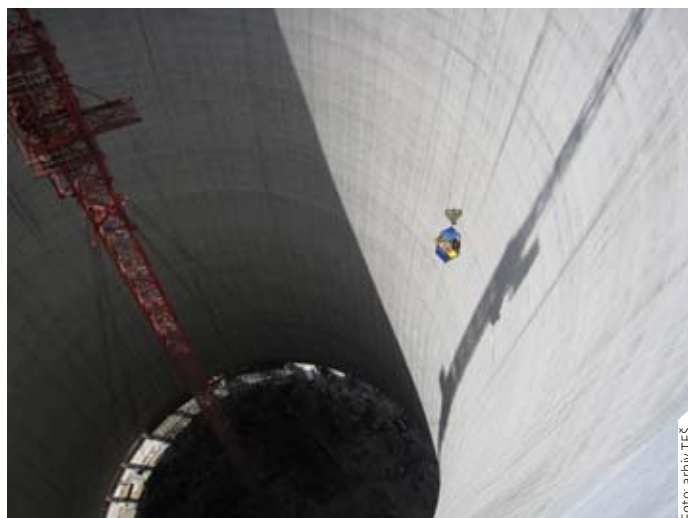

Foto: arhiv TES

Upravna enota Velenje

► Krajevni urad Šoštanj

Že prva leta po drugi svetovni vojni so organi državne oblasti v posameznem kraju organizirale Krajevne urade kot nekakšen podaljšek upravne enote, ki opravlja določene naloge iz pristojnosti le-te. Upravna enota Velenje s svojim delovanjem posega na območje kar treh občin, in sicer območje Mestne občine Velenje, Občine Šoštanj ter Občine Šmartno ob Paki. Občini Šoštanj in Šmartno ob Paki obsegata skupaj kar 21 naselij, ki so od sedeža upravne enote različno oddaljena, kar za prebivalce lahko predstavlja oviro pri urejanju upravnih zadev. Z namenom odprave te ovire za prebivalce, ki so oddaljeni, je Upravna enota Velenje že v začetku leta 2002 stopila korak naprej in se približala uporabnikom ter pričela z delom v Krajevnem uradu Šoštanj, ki se nahaja v zgradbi Občine Šoštanj, Trg Svobode 12. Poslovni čas Krajevnega urada Šoštanj se je v letih spreminjal in prilagajal glede na potrebe v okolju. Tako so ključni dejavniki, ki so vplivali na njegovo delovanje v večini primerov povezani s spremembami zakonodaje, povečano izdajo potrdil ali osebnih dokumentov. V letu 2011 je KU Šoštanj posloval za stranke tri dni v tednu.

V začetku septembra 2011 pa je Upravna enota Velenje, glede na potrebe v okolju, poslovanje KU spremenila in s 1. 9. 2011 je KU Šoštanj odprl vse dni v tednu. Poleg povečanega števila delovnih dni pa je Upravna enota Velenje razširila tudi področje delovanja. V KU Šoštanj sta zdaj zaposleni dve uradnici, s tem pa je, poleg možnosti sprejema vlog, uvedeno tudi reševanje posameznih postopkov, predvsem s področja migracij. Navedeni spremembi sta botrovala dva pomembnejša dejavnika. Gradnja novega bloka v sklopu Termoelektrarne Šoštanj je s seboj prinesla predvsem povečano število domačih in tujih delavcev, ki so, skladno z zakonodajo, dolžni urediti svoje prebivanje. Drugi dejavnik, ki predstavlja povečanje števila upravnih postopkov, pa je dejstvo, da v letu 2012 poteče veljavnost velikemu številu osebnih izkaznic.

V KU Šoštanj lahko stranke urejajo različne zadeve iz vseh upravnih področij delovanja upravne enote, vendar nekatere, zaradi specifičnih postopkov, le v omejenem obsegu. Delovno

področje Oddelka za okolje, prostor in kmetijstvo je izjemno široko in odločitve v veliki večini zahtevajo posebne ugotovitelne postopke, zato lahko stranke na krajevnem uradu pridobijo informacije o teh postopkih, oddajo kakšno vlogo ali poravnajo upravno takso. Najpogostejši storitvi Oddelka za občno upravo, ki se izvajata v krajevnem uradu, sta upravni overitvi podpisov in kopij dokumentov ter upravna overitev garantnih pisem.

Najširše področje dela v krajevnem uradu je področje upravnih notranjih zadev, v največji meri pa gre za naslednje postopke:

- sprejem vloge za izdajo osebne izkaznice, in potne listine,
- izdaja vozniškega dovoljenja,
- podaljšanje veljavnosti vozniškega dovoljenja,
- zamenjava vozniškega dovoljenja,
- izdaja izpiskov in potrdil iz matične knjige,
- izdaja potrdila o državljanstvu,
- sprememba osebnega imena,
- prijava spremembe začasnega bivališča tujca,
- prijava začasnega prebivališča tujca,
- oddaja prošnje za dovoljenje začasno in stalno prebivanje v RS,
- pojasnila in pomoč občanom v zvezi s postopki pri UE.

V Krajevnem uradu Šoštanj lahko stranke urejajo upravne zadeve: ponedeljek in torek od 8.00 do 15.00, sreda od 8.00 do 17.00, petek od 8.00 do 13.00

PRIPRAVILA: BERNARDA MIKLAVC

Izobraževanje in zavedanje

Krajevni odbor Rdečega križa Ravne je vedno na nek način dejaven. Velikokrat lahko spremljamo njihove humane akcije pa tudi srečanja in druženja in seveda organizacijo krvodajalskih akcij. Tokrat pa so se člani in drugi zbrali v REKS, da so prisluhnili predavanju o možganski kapi, ki ga je izvedla Branka Drk. Taka izobraževanja so seveda zelo dobrodošla in poučna. Poleg predavanja, ki se ga je udeležilo okoli 50 članov, so članice priredile razstavo ročnih del.

Predsednica krajevnega odbora Slavica France je ob tem povedala, da vse člane ravskega odbora prežema izredno socialen čut in se vseh akcij lotevajo v želji pomagati.

MILOJKA B. KOMPREJ

Foto: J. Jančič

Upokojenci se ne dajo

Ravenski upokojenci doživljajo tretje življenjsko obdobje aktivno in družabno. Poleg vsega, kar počnejo skupaj, se organizirano družijo tudi športno. Poleti in pozimi najdejo čas in prostor, da se razgibajo in hkrati dokažejo svoje sposobnosti. Pozimi se srečujejo v dvorani in se preizkusijo v športih, ki jih lahko izvajajo na parketu, poleti pa oživijo športne rekvizite, ki so nameščeni okoli doma v Ravnah. V športni sekciji, ki jo vodi Jože Jančič, je aktivnih okoli 35 ljudi, kar je lepa številka glede na kraj. Oba s predsednikom ravskega pododbora DU Šoštanj Ivanom Stvarnikom se potrudita, da člani ne pozabijo na svoje telo. Pred kratkim so se preizkusili v kegljanju, pikadu in streljanju z zračno puško, kadar pa jih izzovejo ali povabijo, pa se preizkusijo tudi z ostalimi pododbori. Tudi občinskim delavcem so napovedali tekmo in dokazali, da so kos vsaki nalogi.

Dobro sodelovanje članov sekcije, druženje in še kaj za pod zob in ni čudno, da so torki pri REKS-u živahni.

MILOJKA B. KOMPREJ

Foto: J. Jančič

► Kaj lahko »zgradimo« brez gradbenega dovoljenja?

Čeprav so spremembe in dopolnitve Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, številka 126/2007) v veljavi že pet let, se še vedno pojavljajo dileme, za kakšno gradnjo je potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje in za katere posege v prostor to ni potrebno.

Omenjeni Zakon o graditvi objektov je objekte razdelil v štiri skupine, ki se med seboj razlikujejo po zahtevnosti. Za zahtevne, manj zahtevne in nezahtevne objekte je jasno, da si je za gradnjo le-teh potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje. Dejansko pa so si dve skupini objektov, nezahtevni in enostavni, precej podobni, zato jih pogosto zamenjujemo. Torej, le za gradnjo oz. postavitev **ENOSTAVNIH objektov** ne potrebujemo gradbenega dovoljenja, a je prav zato pred gradnjo potrebna še posebna previdnost.

Najprej je treba biti prepričan, da želeni objekt (na primer nadstrešnica) res spada med enostavne objekte. Razvrstitev objektov je sicer dokaj natančno opredeljena v podzakonskem predpisu z imenom **Uredba o vrsti objektov glede na zahtevnost** (Uradni list RS, številka 37/2008 in 99/2008). Še vedno pa obstajajo mejni primeri, ko je težko z gotovostjo vedeti, kako bo vašo odločitev razumel pristojni gradbeni inšpektor.

Poleg pogojev, ki jih določajo državni predpisi, je potrebno upoštevati tudi lokalne predpise, ki jih predstavljajo občinski odloki. Ugotoviti je potrebno, da postavitve enostavnega objekta na predvideno lokacijo **ni v nasprotju z določili prostorskega akta občine**. Ugotavljanje skladnosti posega v prostor pa zaradi terminološko zastarelih prostorskih aktov včasih predstavlja zahtevno nalogo tudi za izkušene projektante, tudi če si na občinski upravi priskrbijo lokacijsko informacijo (gre za dokument, kjer so povzeti pogoji prostorskega odloka). K ugotavljanju izpolnjevanja pogojev prostorskega akta spada tudi zahtevana oddaljenost predvidenega objekta od parcelne meje oz. soglasje sosedu v primeru manjšega odmika. Pri svojem delu na UE Velenje pogosto naletimo na zmotno prepričanje občanov, da je štirimetrski odmik od sosednje meje določen v državnih predpisih. Dejstvo pa je, da so to zahteve lokalne skupnosti in da pogoji niso enotni za teritorij celotne občine, ampak se pogoji razlikujejo po posameznih delih občine, ki jim pravimo »območja urejanja« oz. »morfološke enote«.

Pogosto se pozabi tudi na potrebna **soglasja**, ki jih je pri postavitvi enostavnih objektov prav tako potrebno pridobiti pred začetkom del. Gre za iste soglasodajalce, ki sodelujejo pri izdelavi projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja. Katera soglasja je potrebno pridobiti, pa je spet odvisno od lokacije in odmikov bodočega enostavnega objekta od morebitnih infrastrukturnih koridorjev, zaščitene območij in podobno (seznam možnih soglasij je dolg, objavljen pa je na spletnih straneh pristojnega ministrstva za infrastrukturo in prostor).

Opozoriti še velja, da omenjena uredba tudi enostavne objekte deli še glede na namen in na to delitev obesi še nekatere dodatne pogoje. Tako se pogosto pozabi, da se »enostavne objekte za lastne potrebe« lahko postavlja le na zemljišču, kjer je že zgrajen osnovni objekt. To pomeni, da se lahko nadstrešnica za avto (če površina ne presega 30 m² in višina 3,5 m, se lahko šteje za enostavni objekt), postavi le ob stanovanjski hiši oz. na zemljišču, kjer je že zgrajena stavba in le za čas obstoja osnovne stavbe.

Med enostavne objekte namreč spadajo tudi nekateri pomožni kmetijsko – gozdarski objekti, namenjeni kmetijski dejavnosti, za katere pogoj obstoja osnovne stavbe ne velja, veljajo pa nekateri drugi pogoji. Posebni pogoji veljajo tudi za številne pomožne infrastrukturne objekte, spominska obeležja, urbano opremo javnih površin, vadbene objekte in tiste, ki bodo postavljeni začasno, na primer za čas javne prireditve.

Včasih se pozabi tudi na pogoj, da se objekt ne sme priključiti na komunalno oz. energetska infrastrukturo. S priključitvijo se namreč status objekta spremeni, kar pomeni, da je za priključen objekt, ki s tem postane manj zahteven, potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje.

Opozoriti velja še na pogoj, ki se nanaša na konstrukcijsko samostojnost enostavnega objekta. Če želite nadstrešnico, ki sicer po dimenzijah ustreza pogojem za enostavni objekt, postaviti na že zgrajen objekt, na primer na teraso (balkon) stanovanjske hiše ali konstrukcijo nadstrešnice obesiti na nosilni zid že zgrajenega objekta, ne bo šlo brez gradbenega dovoljenja. Na obstoječih objektih je brez gradbenega dovoljenja možno izvajati le vzdrževalna dela, s katerimi se ne spreminja zmogljivost, velikost, namembnost ali zunanji izgled.

Skratka, čeprav se skupina objektov, o katerih govori prispevek, šteje za enostavne, previdnost ni odveč. Za razliko od ostalih objektov, ko izpolnjevanje številnih pogojev preverjajo strokovnjaki in na koncu še uradniki, ki pripravijo in izdajo gradbeno dovoljenje, ste za enostavne objekte odgovorni sami. Ko vas obišče gradbeni inšpektor in po uradni dolžnosti preveri, če objekt res izpolnjuje vse pogoje, pa zna biti že prepozno. Naknadna legalizacija, če je sploh možna, je v stroškovnem smislu seveda manj ugodna kot pravočasna pridobitev ustreznega dovoljenja.

ZAPISAL: EDI VUČINA, VODJA ODDELKA ZA OKOLJE, PROSTOR IN KMETIJSTVO NA UE VELENJE

Tipična nadstrešnica – enostavni objekt

Bogoslužna oznanila

združene župnije Šoštanj-Bele Vode-Zavodnje

Svete maše na nedeljo Svete Trojice, 3. junija 2012:

- šoštanjaska župnijska cerkev ob 7. in 8.30
- šoštanjaska mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Bele Vode ob 8.30
- Topolšica ob 10. uri
- Ravne ob 11.15

Svete maše na praznik Svetega Rešnjega Telesa in Krvi, 7. junija 2012:

- šoštanjaska župnijska cerkev ob 8.30
- šoštanjaska mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Bele Vode ob 8.30

Svete maše na 10. nedeljo med letom – lepo nedeljo, 10. junija 2012:

- šoštanjaska župnijska cerkev ob 7. uri, procesija ob 8. uri in maša ob 8.30
- šoštanjaska mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Bele Vode ob 11.15 uri s telovsko procesijo
- Gaberke ob 10. uri
- Šentvid ob 16. uri

Svete maše na 11. nedeljo med letom, 17. junija 2012:

- šoštanjaska župnijska cerkev ob 7. in 8.30
- šoštanjaska mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Bele Vode ob 8.30
- Topolšica ob 10. uri

Svete maše na 12. nedeljo med letom, 24. junija 2012:

- šoštanjaska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 (skupni krst)
- šoštanjaska mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Zavodnje ob 10. uri – lepa nedelja
- Bele Vode ob 8.30
- Gaberke ob 10. uri

Svete maše na 13. nedeljo med letom, 1. julija 2012:

- šoštanjaska župnijska cerkev ob 7. in 8.30
- šoštanjaska mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Topolšica ob 8.30.
- Sveti Križ ob 10.30 uri – lepa nedelja

Svete maše na 14. nedeljo med letom, 7. julija 2012:

- šoštanjaska župnijska cerkev ob 7. in 8.30
- šoštanjaska mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Bele Vode ob 8.30
- Gaberke ob 8.30 uri
- Sveti Anton ob 11.15 – lepa nedelja

Svete maše na 15. nedeljo med letom, 15. julija 2012:

- šoštanjaska župnijska cerkev ob 7. in 8.30
- šoštanjaska mestna cerkev ob 11.15 – lepa nedelja in ob 19. uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Bele Vode ob 8.30
- Topolšica ob 10. uri

»Knapovske lampe«

V Muzeju premogovništva Slovenije v Velenju so v ponedeljek, 23. aprila, odprli razstavo Rudarske svetilke iz zbirke Mirana Mošnika. Razstava, ki bo na ogled do 17. maja, nas popelje skozi zgodovino rudarskih svetilk, ki so se uporabljale v slovenskih in ostalih premogovnikih po svetu.

Svetloba je od nekdaj imela velik in globok pomen za človeka, saj predstavlja enega najpomembnejših elementov življenja. Že v davni preteklosti so ljudje skušali priklicati svetlobo s pomočjo ognja, pozneje tudi s svečami in različnimi svetilkami. Z lučjo, kot simbolom svetle prihodnosti, so se poistovetili tudi rudarji, katerim luč ponazarja rudarska svetilka oz. »lampa«. Le-ta je sčasoma postala bistveni element rudarske simbolike, saj pomeni simbol preživetja v temnem rovu.

Avtor razstave **Miran Mošnik**, sicer rudarski inšpektor, pozna delo in razmere v jami. Navdih pri snovanju zbirke je dobil pri svojem očetu, ki je kot 14-letni fant zgodaj spoznal trdo delo v rudniku v Kisovcu. Predvsem njegove zgodbe o težkih rudarskih svetilkah, ki so jih takrat nosili rudarji so bile avtorjevo vodilo pri raziskovanju in ustvarjanju zbirke. »Upam, da vas bo ogled zbirke spomnil na vaše delo v jami, na sodelavce, s katerimi ste ob prisotnosti teh svetilk opravljali delo,« je zbrane nagovoril Mošnik.

Rudarska svetilka kot simbol svetle prihodnosti v Premogovniku Velenje sveti že 137 let in bo svetila še prihodnjih nekaj desetletij, saj se z mislijo na dosežke iz preteklosti pogumno usmerjamo v prihodnost. Svetle prihodnosti pa ne bi bilo brez trdoživosti, predanosti in strokovne usposobljenosti vseh zaposlenih v Skupini Premogovnik Velenje.

Razstavo je odprl **mag. Matjaž Koželj**, vodja Priprave dela in Dežurne službe v Premogovniku Velenje, ki je dejal: »Svetilka predstavlja rudarju zelo pomemben del opreme. Z njo si v temnih globinah sveti, poleg svetlobe pa mu je v preteklosti mnogokrat nudila tudi varnost.«

Razstava Rudarskih svetilk je obenem uvod v vnovično odprtje Muzeja premogovništva Slovenije, ki je 17. aprila po nekajmesečnem premoru ponovno odprl svoja vrata. Že obstoječe zbirke o premogovništvu so obogatene z novimi scenami.

PV

Foto: arhiv

Foto: arhiv

ORATORIJ

V župniji sv. Mihaela v Šoštanju smo se odločili, da bi radi tudi v letošnjih poletnih počitnicah za otroke pripravili bogato popestritev dni. Gre za oratorij – teden veselja, razgibanih dejavnosti, pesmi, igre. To so dnevi, ki jih otroci preživijo skupaj z animatorji in voditelji v domačem okolju. Oratorij v Šoštanju bo potekal od 25. do 29. junija med 9. in 16. uro, zadnji dan pa do 20. ure. Prijavnice dobite v župnijski pisarni. S prijavami pohitite, ker je število mest omejeno.

DUHOVNE VAJE ZA MLADE

Za mlade v naši dekaniji tudi letos pripravljamo duhovne vaje na Svetem Križu od 8. do 11. julija. Pričeli bomo v nedeljo zvečer in končali v sredo po kosilu. Vabljeni vsi, ki so že zaključili osnovno šolo, srednješolci in študentje.

► Izgubljeni kraji

V Muzeju premogovništva Slovenije v Velenju so včeraj odprli mednarodno razstavo **Izgubljeni kraji v novi luči**, ki so jo organizirali društvo Revivas Škale, Premogovnik Velenje in Muzej Velenje. Odprtja so se udeležili številni domačini, ki so morali zapustiti svoje domove zaradi premogovništva, ter visoki gostje iz sodelujočih krajev. Pri ogledu razstavljenih fotografij in zapisov so se prepletla močna čustva in številni spomini.

V Kopalnici in Beli garderobi Muzeja premogovništva Slovenije so na ogled fotografije krajev in zaselkov v Šaleški dolini, ki jih danes zaradi izkopavanja premoga ni več. Razstava poleg fotografij, slik in dokumentov o izginjanju vasi in manjših krajev v lokalnem okolju v 20. stoletju prikazuje tudi druge kraje iz premogovniških območij v Evropi, ki so doživeli in še doživljajo podobno usodo: slovenska Zabukovica, nemška Horno in Großgrimma, črnogorska Pljevlja, bosanska Tuzla ter hrvaško Mursko Središče.

Predsednica društva Revivas Verica Pogačar je v svojem nagovoru dejala: »Želji po predstavitvi kraja Škale se je pridružila ideja, da naš kraj primerjamo s podobnimi kraji drugod po svetu. Predstavljene zgodbe so zelo različne, vsem pa je skupna želja, da se spomin na izgubljene kraje ohrani.«

Šaleška dolina, ki je bila zaradi premogovništva in energetske dejavnosti najbolj prizadeta v 80. letih prejšnjega stoletja, danes kaže popolnoma drugačno podobo. »Z načrtnim delom nam je uspelo preoblikovati izključno industrijsko dolino v neko novo podobo, zato danes Šaleška dolina ne kaže podobe rudarske pokrajine. Vedno so deljena mnenja o tem, ali je prav, da je premogovništvo v Šaleški dolini ali ne. Sedanje generacije se s tem vprašanjem ne moremo več ukvarjati. Lahko se ukvarjamo z odnosom, ki ga ima Premogovnik tako do lokalnega okolja, kot tudi do širše regije, zato delujemo v skladu z načeli trajnostnega razvoja,« je poudaril predsednik Uprave Premogovnika Velenje **dr. Milan Medved**. »Vem, da je danes tukaj med vami preseljenci veliko spominov. Tudi sam izhajam iz tega okolja in tudi naša družina se je morala izseliti, zato vem, kakšne so travme, ko je treba trgati vezi do domačije in družine. Vedite, da vaša žrtev ni bila zaman. V tej dolini se rojeva lepa prihodnost, ki bo omogočala kvalitetna delovna mesta tudi v prihodnjih desetletjih,« je zaključil dr. Medved.

Kustos v Muzeju Velenje **Vinko Mihelak** je povedal, da so s premogom povezane številne usode in zgodbe njenih prebivalcev: »Nekaterim je črno zlato prineslo zaslužek, prihodnost in družino. Zrasli so številni novi domovi in življenje v dolini je dobilo silovit zagon. Mnogim je premog vzel tisto najdražje – nekemu očeta, drugemu zdravje, številni pa so ob rasti premogovnika izgubili tudi svoj dom. Ogromne količine ujetega premoga globoko pod površjem so preprosto predstavljale prevelik energetski zaklad, da bi ostal neizkoriščen zgolj zaradi posledic, ki jih bo na površju povzročilo njegovo izkopavanje.« Mihelak je poudaril, da semena razvoja Šaleške doline ni zasejal človek, temveč narava, ko je pred približno dvema in pol milijonoma let pod jezerske usedline ujela močvirski pragozd, ki se je postopoma preoblikoval v premog – dragocen vir energije, po kateri je človek od 18. stoletja naprej vse bolj hrepenel.

Odprtja razstave, ki je ena od 24 velenjskih zgodb Evropske prestolnice kulture – Maribor 2012, se je udeležila tudi generalna direktorica Zavoda Maribor 2012 **dr. Suzana Žilič Fišer**, ki je povedala: »Evropska prestolnica kulture je priložnost za iskanje svojih korenin, ki nam omogočajo, da se lažje zavemo svojega pomena in kulture. Rudarstvo je del kulture okolja, v katerem živimo. Zaznamovalo je okolje, tako demografsko kot gospodarsko in politično. Prav s pomočjo dogodkov teh dni odpiramo svetle in temne strani tega okolja. Le družba, ki se zaveda raznolikih vplivov, zmora korak naprej, korak k razumevanju soodvisnosti človeka in okolja. Veseli smo, da smo v največjem kulturnem projektu v Evropi zmogli ravnati družbeno odgovorno, angažirano in odpirati raznoliko tematiko.«

Minister za industrijo, energetiko in rudarstvo Tuzlanskega kantona v Bosni in Hercegovini Željko Knežiček je ob tej priložnosti Muzeju premogovništva Slovenije podaril starega husinskega rudarja, ki opominja na boj rudarjev za svobodo.

Odprtje razstave so z glasbenim nastopom popestrili člani Rudarskega okteta Velenje, na citrah in harmoniki sta se predstavili Škalčanki

Pia Lipnik in Blažka Mihelak, iz črnogorske Plevlje pa na kitarah Irfan Džanković in Dejan Jestrovič. Za pogostitev z domačimi dobrotami so poskrbele članice društva Revivas.

Razstava **Izgubljeni kraji v novi luči** bo na ogled do 31. avgusta 2012 ter poteka v okviru programa Evropske prestolnice kulture – Maribor 2012 in jo delno sofinancira Mestna občina Velenje.

PV

Vera Pogačar, (desno), v svojih dvobojih z mlino na veter ji uspeva, da se pomembni moške v slepi gonji za »boljšo prihodnost«, vsaj za hip zavejo svojih korenin.

Ostale so samo fotografije in zanimive zgodbe...

Rušilo se je pred desetletji...

... in ruši se danes. Na koncu ne bo ostalo nič.

Intervju: **Rajko Zaleznik**

POD KOSTANJI PESNIKOVEGA VRTA

MILOJKA B. KOMPREJ, FOTO: DEJAN TONKLI

Rajka Zaleznika seveda vsi poznamo. Čeprav sam ne izstopa rad. Rad pa priskoči na pomoč, organizira, da idejo, rad se tudi povese. V mladosti je bil povsod tam, kjer se je kaj dogajalo. S svežimi idejami, zanesljivostjo in vero, da človeku uspe vse, kar hoče, je v Šoštanju naredil marsikaj, kar se je zdelo nemogoče. Rajko Zaleznik tudi zdaj verjame. V sebe, svojo družino, prijatelje, sodelavce, verjame tudi v Šoštanj. Še vedno ga vidi skozi oči mladince, tabornika, športnika. Zato je tudi vedno pripravljen zanj kaj narediti. Sicer manj opazno, bolj »od zadaj«, a zato toliko bolj premišljeno. Seveda, minilo je nekaj let od takrat, ko je organiziral šoštanjsko noč. A mogoče bi še vedno rad videl skok s padalom na rokometno igrišče.

Oprosti ker te bom kar tikala, že dolgo se poznamo in tudi sodelujemo tako ali drugače, a si me vseeno malček presenetil s svojo mislijo, ki si jo navrgel v začetku pogovora – pod kostanji pesnikovega vrta. Si se rad družil pod temi kostanji?

Na moj domači kraj Šoštanj me vežejo nešteti spomini na otroška leta, mladost in kasneje še zrelejša leta. Rojen sem v začetku leta 1955. Otroška leta sem nekaj časa preživel v hiši, ki je danes ni več, reklo se je pri Havkeju. Kasneje pa v ulici Heroja Šercerja pri Ledinekovi. Tudi v vrtec sem hodil, ta je bil ob križišču za Topolšico in Ravne. Odraščal sem kot nezakonski sin mame Alojzije. Imel sem polbrata Rudija, ki je umrl komaj 31 let star.

Vem, da si osebno poznal mamo Karla Destovnika Kajuha.

Spominjam se obeh mam, katerih sinova sta zaznamovala imeni tedanjih dveh osnovnih šol v Šoštanju. BibaRöckove in Kajuhove. Kajuhova mama je v času mojega otroštva imela televizijo, bila je ena redkih v Šoštanju. Zato smo otroci radi zahajali k njej, imela nas je rada in tudi kakšne dobrote smo bili deležni. V zameno smo ji bili kdaj tudi v pomoč pri različnih opravilih, kot je delo na vrtu ali v drvarnici, ko je bilo potrebno nanositi drva in premog. Včasih mi je zaupala, da sem ji kaj prinesel iz trgovine, takrat imenovane Pri Senicu. Na končne izlete na njen dom pa so prihajali učenci iz različnih koncev Slovenije in zamejstva. Rada jim je pokazala fotografije svojega sina.

Tvoji otroški spomini sežejo v vse kotičke Šoštanja.

Na veliko ljudi in kotičkov iz mojega otroštva me še zdaj vežejo prelepi spomini. V zimskem času smo otroci najraje hodili na Gorice, kjer smo se sankali in smučali. V neposredni bližini našega doma so bili občinski vrtovi, na katerih smo prirejali skoke. Moja soseda Roman in Štefan Kac sta naredila zaletišče iz lesenih kolov in lesenih vhodnih vrat njihovega svinjaka, ostali smo pomagali in tako zgradili manjšo skakalnico, kjer smo imeli tudi prave skakalne tekme s knjižnimi nagradami. Ko smo malo odrasli, pa smo

se nekateri poskusili tudi na skakalnici v Monte Grapi pod Goricami, reklo se je na Muntiju. V bližini te manjše naprave je bila še večja, ki je dovoljevala skoke tudi prek desetih metrov. Jaz sem skakal na manjši, ki je dovoljevala skoke do desetih metrov. Zame je to bila velika preizkušnja.

Najbrž tudi vaša oprema ni bila vrhunskih znamk in kakovosti.

Naša smučarska oprema je bila skromna, času primerna. Večinoma smo imeli navadne lesene smučke, ki so jih izdelali pri sodarstvu Jevšenak. Vezi pindugi – okovje je bilo kovinsko, prav tako »šnoke« – zaponke, ostali pasovi pa usnjeni in kasneje je bila dodana tudi zadnja vzmet. Čevlji so bili bolj podobni planinskim gozdarjem. Tudi palice so bile včasih kar iz fižolovih kolov. Rokavice pa spletene iz domače volne.

Kako pa ste si otroci krajšali čas poleti?

V poletnem času smo se kopali v potoku Pečovnica, največ v Arzenškovem tolmunu – tumfu in reki Paki. Ko pa je bil zgrajen bazen, je to za nas pomenilo pravi raj doživljanja počitniških radosti: kopanje v treh bazenih, malem, srednjem in velikem.

V osnovni šoli si našel kar nekaj dejavnosti zase.

V 1. razred Druge osnovne šole Šoštanj sem vstopil leta 1961. Kmalu na začetku šolskega leta smo bili prvošolci sprejeti med pionirje. Razredničarka Ljudmila Vrečko nam je razdelila rdeče rutice in modro titovko, na kateri je bila tudi pionirska značka. To je moj prvi spomin. Najraje sem obiskoval taborniški in šahovski krožek ter seveda igral košarko. Bil sem tudi občinski prvak v šahu in za nagrado sem smel tekmovali na okrajnem prvenstvu v Šahovskem domu v Celju. Prav tako sem ponosno zastopal barve šole v košarki. Leta 1969 smo kot ekipa osvojili naslov republiškega prvaka v hali Tivoli v Ljubljani. Aljoša Žorga, ki je igral tedaj za državno reprezentanco Jugoslavije, je po končanem turnirju vsakemu igralcu posebej podaril zastavico njegovega kluba Olimpije. Po tem naslovu pa smo barve Slovenije zastopali na zveznem tekmovanju v republiki Srbiji v kraju Kraljevo in osvojili 4. mesto. Omenili

bi še, da smo po osvojenem republiškem naslovu dobili še nagrado, ogled treh tekem svetovnega prvenstva v košarki, ki so se odvijale v Ljubljani leta 1970. Da smo vse to doživeli, pa gre zahvala učitelju telesne vzgoje Matjažu Nateku. Leta 1968 se je šola preimenovala v OŠ Biba Röck in leta 1969 sem končal 8. razred.

Še kakšen prijeten ali neprijeten spomin na osnovno šolo?

Šolski zvonec, na primer, je bil pravi zvon, ki ga je ročno upravljal hišnik Vučina. Če je bil kdo od nas poreden, ga je čakala kazen. Med uro in včasih tudi med odmorom je moral stati v kotu vzporedno ob šolski tabli. Likovni predmet je poučeval učitelj Viktor Kojc in je kaznoval vse fante, ker smo, namesto da bi si ogledali likovno razstavo, igrali nogomet. Dvakrat sem bil v koloniji na Debelem rtiču...tega je veliko.

Kaj pa izven šole?

Kot otrok sem rad obiskoval družino Rupnik in jim nekaj časa nosil mleko v steklenicah iz trgovine. Tudi v Družmirje sem rad zahajal, zlasti k Sotlerjevim, obiral hmelj pa tudi kakšne domače koline sem bil deležen. V kegljišče, ki se je nahajalo v barakarskem naselju gradbene ga podjetja Gradis ob neposredni bližini Slomškovega doma, kasneje doma Svobode, sem hodil pobirat keglje za kegljaški klub. Imeli smo tudi sosedsko nogometno ekipo, ki jo je vodil Ivan Žnidar starejši. S sosedom Ancem Pernovškom sva velikokrat iz železniške postaje na vozičku – gumi radl – peljala škatle, v katerih so bili zapakirani filmski koluti za vsako filmsko predstavo, in jih dostavljala v Dom svobode, kjer je bil kino.

Prav tako sem rad opazoval razne prireditve, razstave, veselice, folklorne nastope pa občudoval našo godbo na pihala Zarja. Večinoma so se ti nastopi odvijali pod kostanji vrta hotela Kajuh. Tam je bil lepo urejen prostor, lepo pogrnjene mize, Šoštanjčani in turisti so se največ zadrževali prav tam. Kar nekaj let je v Šoštanj prihajal cirkus iz Češkoslovaške. Nekaj časa sem se ukvarjal tudi z orodno telovadbo, ki jo je vodil Karli Kočevnar v telovadnici Partizan.

Aha, tukaj sem šele dobila odgovor na moje prvo vprašanje, če si se rad družil pod kostanji pesnikovega vrta. Pa vendar si po osnovni šoli moral v sosednje mesto.

Po končani osemletki sem se vpisal na Rudarski šolski center Velenje, v kovinarsko poklicno šolo. V šolo sem se vozil z lokalnim avtobusom iz Šoštanja skozi vas Družmirje, Preloge čez Glinškov klanec mimo stare velenjske elektrarne, rudarskega doma, kotalkališča in tržnice. Včasih sem šel z vlakom, ki je vozil na relaciji Šoštanj–Velenje, skozi Hudo luknjo v Slovenj Gradec. Praktični pouk sem obiskoval v delavnici na starem jašku RLV. Vsi učenci smo imeli delovne obleke v sivi barvi in delovne čevlje. Garderobe smo imeli urejene tako kot rudarji, torej smo morali obleko dvigniti s pomočjo škripca in tanke verige pod strop; v knapovskem besednjaku se je reklo »aufcug«. Šolanje sem zaključil leta 1972.

Vendar te na zaključni izpiti ne vežejo najlepši spomini.

Ja, res je. Ko sem opravljal zaključni izpiti, sem doživel neprijeten dogodek. Vsi učenci bi morali biti vzorno urejeni, v obleki s kravato. Ker oče finančno ni sodeloval pri mojem šolanju, je bil za mojo mamo to prevelik zalogaj. Kupila mi je samo nove hlače, srajco ter čevlje. Na dan zaključnega izpita sem bil edini tako oblečen. Že sošolci so me zbadali, predsednik komisije prof. Vinko Šmajš pa me je opozoril, da nisem dogodka primerno oblečen, in me napotil po kravato, da bom lahko nadaljeval z izpiti. Kravato mi je posodil sošolec Robert Uranjek, sin šolskega hišnika. Počutil sem se ponižanega, doživel sem šok... Rezultat na maturi je bil temu primeren.

Vseeno upam, da ti je srednješolski čas ostal v lepem spominu.

Ah, seveda. Kot srednješolec sem najraje obiskoval rokometne in košarkaške tekme, prav tako sem rad gledal nogomet pod Vilo Široko, pa v kino smo hodili. Nekaj let sem tudi pridno ubiral planinske poti, zlasti po savinjskih in kamniških vrhovih.

Služenje vojaškega roka v JLA je za tvojo generacijo in še nekaj generacij za tabo tema, ki jo rad obdeluje vsak moški, ki je kdaj nosil M-48. Tudi zate?

(smeh) Vojaški rok sem služil od januarja 1974 pa do aprila 1975 v rodu težka artilerija v Slovenski Bistrici. V kasarno me je peljal z osebnim avtom zastava 1300 oranžne barve Gregor Rupnik. Kasneje sem služil v Titovi kasarni na Poljanski oziroma Roški cesti v Ljubljani. Kot vojak sem za dobro delo dobil priznanje v obliki značke in petnajst dni nagradnega dopusta. Koristil sem jih samo sedem, ostalo sem podaril vojaku, ki je odšel na redni dopust na Kosovo. Dva meseca po prihodu od vojakov sem se udeležil otvoritve TRIM steze v okolici Vile Široko. V tem obdobju sem obiskoval disko Pireli pri termoelektrarni, katerega lastnik je bil Rudi Pirečnik.

Kaj pa služba?

Nekaj časa sem delal kot orodjar v EKU in bil še zelo dejaven kot organizator kulturnih dogodkov. Kaj kmalu pa sem dobil ponudbo učitelja praktičnega pouka na takratni poklicni kovinarski šoli, kar mi je glede na moje izkušnje z delom z mladimi zelo ustrezalo. Za pomoč sem hvaležen takratnemu vodji praktičnega pouka Francu Mokini. Ob delu sem se izobraževal na delavski univerzi v Celju in tudi drugod, tako na področju pedagoške in andragoške izobrazbe, kakor tudi drugih izobraževalnih oblik.

Kaj bi sedaj rekel o tistem času otroštva, odraščanja, šolanja? Kako ga dojemaš sedaj, ko gledaš na vse to skozi oči izoblikovane osebnosti? Meniš, da je bilo potrebnih toliko preizkušenj?

Vse, kar se mi je zgodilo, je bilo potrebno, da sem lahko to, kar sem. Skozi življenje in spoznanja človek dozoreva in se izoblikuje in zato je potrebnih veliko preizkušenj. Važno je, da gleda naprej. To želim povedati tako svojim otrokom kot dijakom v šoli. Zato mi ničesar ni žal.

Velikokrat si v pogovoru omenil svojo mamo in menim, da je prav, da ji posvetiva nekaj vrstic. Občutek imam, da si jo zelo cenil in spoštoval, kljub temu da ti ni mogla nuditi udobja.

Mama je velik del življenja posvetila delovanju za skupnost, še posebej delovnim invalidom, saj je bila vrsto let predsednica Občinske zveze invalidov Šaleške doline. Za svoje delo je dobila veliko priznanj. Odraščala je zelo skromno, kot otrok je bila v reji, po vojni je poiskala svojo pravo mamo. Sodelovala je pri številnih delovnih akcijah, ki so se takrat odvijale po Jugoslaviji, in se nato zaposlila, nazadnje v Galanteriji Šoštanj. Umrla je leta 1995, ves čas mi je stala ob strani, tudi po tem, ko sem si ustvaril družino.

Ja, poročil si se na isti dan kot jaz, če smem to omeniti, v cerkvi sv. Mihaela v Šoštanju.

V letu 1982 sem se vpisal na Pedagoško univerzo v Mariboru in se istega leta tudi poročil z Mileno Gril iz Metleč. Še prej pa sem se seveda pošteno poveselel na fantovščini, ki sem jo imel v Lokovici pri Rudiju Lesjaku. To so lepi spomini na prijateljstvo, na katerega preveč pozabljamo. Spomnim se tudi poročnega potovanja, šla sva v hotel Bernardin v Portorož. Tam sem osebno spoznal Frana Milčinskega Ježka. Bil je odličen sogovornik.

Ampak zakon ni samo poročno potovanje.

Seveda ne, že istega leta, oktobra, sva se razveselila najine hčerke Urške. Po začetnem toplem gnezdecu pri ženinih starših na Metlečah je prišla odločitev za gradnjo lastnega doma in s tem seveda precej sprememb v življenju. Če omenim, kako sva se šla zanimat za nakup hiše v Škofjo Loko. Z vlakom in kar dvakrat sva morala presesti, dandanes pa narediš klik in že se ti na ekranu odpre cel svet. Pa mi ni žal, da je bilo tako, z voljo in ljubeznijo gre vse laže in mislim, da sva z ženo Mileno to dokazala. V nov dom, pa čeprav nedokončan, smo se selili novembra 1985. V to novo okolje se marca 1988 rodil sin Klemen. Z ženo sva si ustvarila še en dom – vikend v Lepi Njivi na kmetiji Mihevc pri Gregorcu.

Seveda je še prezgodaj, da bi samo nizal spomine na preteklost. Pred

teboj je še obilo delovnih in dejavnih let, a vendar si pustil sledi na kar nekaterih področjih.

Že kot mladinec sem sodeloval v različnih akcijah, tako delovnih kot družabnih. Bil sem predsednik OZMSS Šoštanj od leta 1977 dalje. Istega leta sem bil izvoljen v krajevni svet ZSM. Preko mladine smo pozornost namenjali starejšim občanom in ženam, pripravljali razne kulturne prireditve, v pomoč nam je takrat bila učiteljica Milka Jarnovič in gledališki režiser Tone Rep. Mladi smo se takrat udeleževali delovnih akcij, kot so urejanje okolice kulturnega doma in priprava bazena na novo sezono. Pomagali smo na rokometnem igrišču, organizirali smo baklado, izvedli revijo pevskih zborov, prihod zvezne štafete mladosti v čast Titu, maja 1976 je ta čast celo doletela mene. Organizirali smo plese pod bazenom in medse povabili kar nekaj takrat uveljavljenih ansamblov v slovenskem prostoru, kot so: Kameleoni iz Kopra, Oko iz Ljubljane, Grive z Vrhnik, Ave iz Velenja, skupina QuoVadis iz Velenja ter domača skupina Grom, ki jo je vodil Luka Šumnik. Organizirali in vodili smo tudi otroške sprevede mask od glavnega trga preko velikega mostu do TVD Partizana.

Prva šoštanjka noč je bila na rokometnem igrišču 17. 6. 1978, z vsemi spremljajočimi dejavnostmi in humoristom Vinkom Šimekom ter skokom dveh padalcev na sredo rokometnega igrišča. To je bila celo v slovenskem prostoru prava atrakcija.

Kakšen poseben dogodek s prijatelji?

Silvestrovo leta 1978 sem s prijatelji preživel na Češkem, do tja nas je pripeljala avantura in pa Zastava 750 – fičo, ki ga je vozil Miro Perovec. V obveznih rifle hlačah, ki si jih takrat dobil samo v Trstu. Tudi na Češkem ni šlo gladko, praznovanje je bilo prekinjeno zaradi razbitega kozarca, nazaj grede pa nam je v Avstriji zmanjkalo bencina... Skratka, čudovito.

V začetku si rekel, da si bil najraje tabornik.

Ja, deloval sem tudi kot tabornik Rodu Pusti grad. Zanimivo dogodivščino sem doživel kot ekonom. Moj fičo ni prenesel strmine v Zavodnjah, pa sta mi Podgorškova Tea in Gusti priskrbela kombi... Pa tudi načelnik sem bil eno leto. Udeleževal sem se tudi mnogobojev za MČ. Lepa doživetja taborniškega življenja sem okusil tako v Ribnem kot v Savudriji.

Šport je bil ves čas tvoja velika ljubezen.

Deloval sem tudi pri TVD Partizanu pri komisiji za šport in rekreacijo, na raznih TRIM akcijah in telovadnih akademijah. Pod vodstvom predsednika Rudija Bajca sem bil udeleženec na srečanju telovadnih društev Partizan Slovenije na vsejugoslovanskem shodu v republiki Črni gori na pogorju Durmitor na Žabjaku. Kot častni gost nas je takrat spremljal olimpijonec Miro Cerar. Vodil sem tudi prireditev Vesela rekreacija v Šoštanju z delovnim naslovom Smešno-zabavno-rekreativno.

Košarko si omenjal kot svojo največjo ljubezen. Ali ta ljubezen še traja?

Skoraj dve desetletji sem posvetil Košarkaškemu klubu Elektra. Igral sem košarko za mladince, kasneje pa bil dejaven na področju vzgoje mladih osnovnošolskih in srednje šolskih kadrov pod vodstvom Franca Cerarja in Janka Bukoviča. Udeleževal sem se različnih taborov za trenerje, ki so jih vodili med drugim Mik Pavlovič in Janez Drvarič, Zmago Sagadin ter Krešimir Čosić, nekdanji državni reprezentant Jugoslavije. Kot trener sem vodil žensko ekipo v 1. Košarkaški ligi zahod, v kateri je nastopalo deset ekip. Doživljal sem lepe in nepozabne uspehe. Na turnirju v Nemčiji smo leta 1977 in osvojili 1. mesto, 1979 pa v Srbiji 2. mesto. Kasneje sem vodil še kadete in bil pomočnik trenerja. V tem času sem vodil tudi košarkaški krožek na Osnovni šoli KDK. Ob tem sem počel še veliko drugega in leta 1983 prejel zlato plaketo za razvoj telesne kulture v Šoštanju in isto leto zlato značko KK Elektra.

Tudi v turistično olepševalnem društvu Šoštanj se te spominjajo po dobrem delu.

Od leta 1992 do leta 1996 sem bil predsednik. Organizirali smo praznovanje 90-letnice društva, se posvečali prikazu starih običajev, predlagali

priznanje Turistične zveze Slovenije za Rotovnikovo jamo, postavili skupaj s krajevno skupnostjo tablo z mestnim grbom, čistili mesto...veliko je bilo tega. Seveda brez pustnega karnevala tudi ni šlo. Sodelovali smo tudi na srečanjih objezerskih krajev Slovenije v krajih, kot so: Most na Soči, Cerkniško jezero, Velenje... Ob božično-novoletnem času smo pripravljali advent, prvič decembra leta 1995, in še prihod sv. Miklavža ter Miklavžev sejem. Še prej leta 1994 pa izvedli priljubljene karaoke in istega leta znamenito podoknico Nedeljskega dnevnika, ki je bila namenjena Zinki Kostanješek. Novembra 2002 na svečani akademiji ob 100. obletnici društva mi je bila podeljena plaketa.

Politiko bova samo omenila, toliko da te spomnim, da si bil zaslužen tudi za ustanovitev občinskega glasila List.

Kot svetnik sem sodeloval v statutarni komisiji in pri ustanavljanju občinskega glasila. Prva številka Lista je izšla 13. aprila 1995. Sodeloval sem tudi v drugih komisijah, a se v letu 2001 poslovil od politike.

Ljubše so ti bile podoknice Nedeljskega dnevnika?

Rad sem po Sloveniji obiskoval podoknice Nedeljskega dnevnika s prijateljem Valentinom Heindlom. Te prireditve sem obiskoval kar debelih 10 let. Na ta način sem spoznaval kraje, običaje, kulinarčne posebnosti, šege in navade. Spoznal sem tudi družino Avsenik; Slavko me je vprašal, če še TVD Partizan stoji, in povedal, da so na silvestrovo igrali v tej dvorani.

Malo sva govorila o tvojem poklicnem delu. Čutim, da si ponosen, ker si mnogim dijakom pomagal na poklicno pot.

O svojem delu rad govorim in bi preveč povedal, ker se je tale pogovorček, čutim, že malce preveč razvlekel. Ves čas mojega pedagoškega dela so bili v ospredju dijaki 1. letnikov, v preteklosti pa tudi dijaki višjih letnikov. Več kot desetletjesem bil tudi razrednik. V zadnjem času pa je moje pedagoško delo vezano tudi na mehatroniko in usmerjeno na projektne naloge. Vrsto let sem sodeloval tudi pri zaključnih izpitih in nekajkrat tudi pri maturitetnih pisnih komisijah posameznih predmetih. Skratka, veliko bi lahko govoril, rad imam svoje delo in se dobro

razumem s sodelavci. Samo to naj še omenim, da je bilo v letu 2011 ob praznovanju 100-letnice Šoštanja na mojo pobudo posajeno spominsko drevo v vrtu Vile Mayer. Rožnati kostanj so posadili dijaki programa okoljevarstveni tehnik rudarske šole iz Velenja.

Si velik lokal patriot, to izpričuješ na vsakem koraku.

Seveda, tu je moj svet, ljudje, ki jih imam rad. Zato sem se tudi zavzemal, da bi se nekatere stvari ohranile, na primer ime šole po Kajuhu, prenova Trga svobode, da bi namesto fontane (projekt KS Šoštanj iz pred let) postavili nimfo ipd. Nekaj o mojem razmišljanju in željah je bilo tudi objavljenega v Listu in Našem času.

Pred nedavnim sem sodeloval tudi v projektu za oživitev našega simbola Pustega gradu. Zadolžen sem bil, da pripravim gradivo, pisne vire, fotografije. Tako imam za celo mapo zbranih informacij, tako pisnih kot slikovnih iz različnega obdobja nastanka tega gradu in povojnega dogajanja v okolice ostaline. Gradivo kar kliče po samostojni izdaji o našem simbolu.

Opažam, da si skrben zapisovalec svojega življenja in dogodkov ter pomembnih mejnikov. Verjetno boš našel tudi čas in voljo za samostojno izdajo. Te v življenju še kaj posebej razveseljuje?

Prijatelji, izleti, pohodi, druženja, dopusti na morju in v hribih, obiski kulturnih spomenikov, pa spet prijatelji, brez katerih si življenja ne morem predstavljati. Ne bom jih našteval, tisti, s katerimi skupaj uganjamo »tumahajt«, tako vedo.

Pa seveda moja družina, žena, na katero sem še posebej ponosen, na hči Urško, ki je že diplomirala in me naredila dvakrat za dedija, in sina Klemna, ki piše diplomsko. Vse to je moje življenje, je moj svet, ki sem ga gradil skupaj z mnogimi, ki so želeli podobno kot jaz.

Kakšna misel za konec.

Kdor nima prijateljev, hodi kot tujec po življenjskih poteh.

Hvala.

Napovednik

junij 2012

PRIREDITEV

ZVRST	KDAJ	KAJ	KJE	ORGANIZATOR
koncert >	petek, 1.6.	Letni koncert MePZ Svoboda Šoštanj	<i>Kulturni dom Šoštanj</i>	MePZ Svoboda Šoštanj
srečanje >	sobota, 2.6.	Srečanje objezerskih krajev Slovenije	<i>Ribiška koča pri Družmirskem jezeru</i>	Turistično olepševalno društvo Šoštanj
nogomet >	sobota, 2.6. ob 17:00	NK Šoštanj : NK Peca (25. krog Štajerske nogometne lige)	<i>Stadion Šoštanj</i>	Nogometni klub Šoštanj
košarka >	nedelja, 3.6. ob 10:00	Elektra : Krka B (9. krog prvega dela 1. SKL za pionirje U14)	<i>Športna dvorana Šoštanj</i>	Košarkarski klub Elektra
rekreacija >	ponedeljek, 4.6. ob 9:00	Sprehod za zdravje	<i>Zbirno mesto pred Občino Šoštanj</i>	Središče za samostojno učenje Šoštanj
predstavitev >	sreda, 6.6. od 12:00 do 17:00	Ustvarimo si elektronsko pošto - Gmail	<i>Središče za samostojno učenje Šoštanj</i>	Središče za samostojno učenje Šoštanj
predstavitev >	petek, 8.6.	Prižig kope	<i>Pristava</i>	Turistično društvo Pristava
srečanje >	sobota, 9.6. ob 16:00	39. Srečanje lovskih pevskih zborov in rogistov v Sloveniji	<i>Dom krajanov Ravne - REKS</i>	Lovska družina Velunja
zabava >	nedelja, 10.6. ob 14:00	2. Metuljev dan	<i>Zdraviliški park Topolšica</i>	Turistično društvo Topolšica - podeželje
planinstvo >	nedelja, 10.6.	Košuta (tura, zahtevna pot)	<i>Odhod iz AP Šoštanj</i>	Planinsko društvo Šoštanj
rekreacija >	ponedeljek, 11.6. ob 9:00	Sprehod za zdravje	<i>Zbirno mesto pred Občino Šoštanj</i>	Središče za samostojno učenje Šoštanj
razstava >	sreda, 13.6. ob 19:00	Odprtje slikarske razstave Janez Repnik	<i>Mestna galerija Šoštanj</i>	Zavod za kulturo Šoštanj
twirling >	sobota, 16.6. ob 17:00	Nastop Twirling kluba Šoštanj	<i>Kulturni dom Šoštanj</i>	Twirling klub Šoštanj
predstavitev >	sobota, 16.6. ob 18:00	Poletna muzejska noč (voden ogled in prost vstop)	<i>Muzej usnjarstva na Slovenskem</i>	Muzej usnjarstva na Slovenskem
planinstvo >	sobota, 16.6. - nedelja 17.6.	Logarska dol. – Rinke – Planjava – Logarska dol. (tura, zahtevna pot)	<i>Odhod iz AP Šoštanj</i>	Planinsko društvo Šoštanj
srečanje >	nedelja, 17.6. ob 15:00	6. srečanje preseljencev z območja rudarjenja Premogovnika Velenje	<i>Nekdanji gasilski dom v Gaberkah</i>	Kulturno turistično društvo Kulturnica Gaberke

ZVRST	KDAJ	KAJ	KJE	ORGANIZATOR
predstavitve >	ponedeljek, 18.6. ob 09:00	Izdelava dišečih soli	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
predstavitve >	torek, 19.6. ob 15:30	Informiranje in svetovanje o izobraževalnih možnostih	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
predstavitve >	sreda, 20.6. od 12:00 do 17:00	Prenos fotografij na računalnik	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
nogomet >	sreda, 20.6. - sobota 23.6.	Nogometni kamp za otroke 6-12 let	Stadion Šoštanj	Nogometni klub Šoštanj
rolanje >	sobota, 23.6. ob 17:00	Šoštanj rola 2012 organizirano rolanje po ulicah Šoštanja	Trg svobode	Društvo Mladinski kulturni center Šoštanj
koncert >	sobota, 23.6. ob 17:00	Šoštanj rola 2012 Res Nullius, The Drinkers	Rokometno igrišče Šoštanj	Društvo Mladinski kulturni center Šoštanj
predstavitve >	sobota, 23.6. ob 20:00	Kresni večer na Kavčnikovi domačiji	Kavčnikova domačija v Zavodnjah	Muzej Velenje
prireditev >	nedelja, 24.6. 17:00	Dan državnosti – osrednja občinska prireditev	Športno igrišče Skorno	Turistično društvo Skorno
proslava >	nedelja, 24.6. 19:30	Proslava pri Jazbeški lipi	Ravne, pri podružnični osnovni šoli Šoštanj	Krajevna skupnost Ravne in Kulturno društvo Ravne
planinstvo >	ponedeljek, 25.6.	Ravenska pot (pohod, lahka pot)	Okolica Šoštanja	Planinsko društvo Šoštanj
planinstvo >	ponedeljek, 25.6.	Kolesarjenje po naši okolici	Okolica Šoštanja	Planinsko društvo Šoštanj
pohod >	ponedeljek, 25.6.	Pohod po mejah KS Lokovica v počastitev dneva državnosti	Lokovica	Krajevna skupnost Lokovica in Športno društvo Lokovica
proslava >	ponedeljek, 25.6. ob 20:30	Počastitev dneva državnosti ob zalivanju vaške lipe	Zavodnje - center vasi	Krajevna skupnost Zavodnje
predstavitve >	sreda, 27.6. od 12:00 do 17:00	Virtualni obisk Premogovnika Velenje	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
pogovor >	sreda, 27.6. ob 19:00	Galerijski večer	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
planinstvo >	četrtek, 28.6. - nedelja 1.7.	Družinski planinski tabor (tabor, lahke poti)	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj

► Brez vode ni življenja

V naši enoti, smo si zastavili vprašanje; kaj bi se zgodilo, če bi zmanjkalo vode? Prišli smo do ugotovitve, da brez vode nihče ne more živeti. Pomembno je, da skupaj poskrbimo, da je nikoli ne bi zmanjkalo. Z vodo moramo ravnati varčno, vanjo ne mečemo odpadkov, ne smemo pa pozabiti, da je potrebujejo tudi rastline in živali.

Naučili smo se, kako voda v naravi kroži, naredili veliko različnih poskusov, si ogledali reko Pako, jezero, potoke....

Najbolj pa nam je všeč, če se lahko v vročem dnevu ohladimo v bazenu!

ENOTA BRINA, ROMANA CVERLE KRAJNC

► Pomlad v Bibici

Prvi pomladni žarki so nas zvalili na prosto. Raziskovali smo travnik in ugotovili, da ga krasi veliko raznobarnih rož. Na travniku smo opazili tudi življenje. Z velikim zanimanjem smo opazovali mravljičice, polžke in druge travniške živali.

Za nas nepozabno doživetje pa je bilo sodelovanje na prireditvi ŠPORT ŠPAS. Kljub temu, da smo najmlajši člani Vrtca Šoštanj, smo se skupaj s starši udeležili pohoda po delu Trške poti. Ne boste verjeli, kljub prehojenji poti nam je ostalo še dosti energije za igro na stadionu.

ODDELEK BIBICA, DIJANA HASANBEGOVIČ

► Gibajmo

Gibanje je osnovna človekova potreba. Redno in zadostno gibanje posamezniku prinaša vrsto pozitivnih koristi skozi vsa starostna obdobja, med drugimi varuje in krepi človekovo zdravje, tako telesno kot duševno.

V našem vrtcu se zavedamo, da otroci že od rojstva preko različnih gibalnih aktivnosti spoznavajo svoje telo in odkrivajo svet okoli sebe, zato vse izvedene tematske sklope, ki jih tokrat izvajamo, povezujemo z gibanjem. Preko ponujenih dejavnosti v okviru tematskih sklopov »To sem jaz« in »To je moja družina« otroci spoznavajo sebe, družino in prijatelje. V tematskih sklopih »Živali in rastline na travniku« ter »Spoznavamo travnik z vsemi čuti« otroci spoznavajo različne travniške živali in rastline. Izdelali smo terarij za polže, obiskali čebelnjak, se sprehodili do jezera, se valjali v senu, vonjali pokošeno travo, posejali semena v svoj čisto novi zelenjavni vrt. Tematski sklop »Z gibanjem do zdravja« pa otrokom ponuja ogromno gibanja v različnih okoljih; od travnika do gozda, od stadiona do telovadnice.

ENOTA LUČKA, SIMONA KOREN

► Pika poka pod goro

V petek, 11. maja 2012, je bila v Rogaški Slatini prireditev Pika poka pod goro. Gre za državno srečanje otroških folklornih skupin, ki se predstavljajo s petjem, plesom, ljudskimi običaji. Folklorna skupina OŠ Šoštanj se je predstavila z odsko postavitvijo DILE.

Tako še danes marsikje v naših krajih pravijo podstrešju starih kmečkih hiš. Ti prostori so bili nekoč prava zakladnica raznih omar, skrinj, kufrov, kamor so včasih pred otroki shranjevali, skrivali in celo zaklepali bolj ali manj dragocene predmete, celo hrano. Delček tega smo odkrivali letos na folklornih vajah.

Z delom in energijo, prizadevnostjo ter odgovornostjo smo osvojili ZLATO PRIZNANJE.

Peli, plesali in igrali so: Neža Menih Dokl, Klara Vasle Starič, Anja Reberšak, Žan Lenko, Tina Rajšter, Urban Podvratnik, Sara Anžej, Blaž Mežnar, Neja Rihtar, Anže Goršek, Ajda Lebar, Neja Dobelšek, Hana Marija Žibert, Luka Ovčjak, Jan Ovčjak

MENTORICI: MIHAELA OVČJAK IN MARTINA ŽOHAR

► Ustvarjalne delavnice na kmetijah

»Imejmo zabavo, jejmo zdravo z raznovrstno ponudbo podeželja Šaleške doline« je naslov neprofitnega projekta, sofinanciranega iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. Evropa investira v podeželje preko Lokalne akcijske skupine LAS - Društva za razvoj podeželja Šaleške doline. Eden izmed ciljev projekta je bil predstaviti pomen zdrave prehrane tudi predšolskim otrokom preko ustvarjalnih delavnic na bližnjih kmetijah.

ERIC-o Velenje (nosilec projekta) je v sodelovanju z Vrtcem Šoštanj, Enota Brina in kmetijami organiziral štiri ustvarjalne delavnice. Otrokom, starim od 5 do 6 let, smo predstavili med in izdelke iz medu, proizvodnjo in predelavo mleka, pridelavo in predelavo različnih vrst žit v pekovski izdelke in pridelavo ter predelavo zelenjave in sadja. Za vsako skupino živila posebej je bil predstavljen pomen posameznih hranil (ogljikovih hidratov, beljakovin, vlaknin in vitaminov) za rast in razvoj otroka. Otroci so se učili živila razvrščati v skupine v prehranski piramidi in ločevati živila glede na pomen za zdravje. Spoznavali so različne poklice, od kmetovalca do peka, prodajalca, mlinarja, mlekarja, vrtnarja in drugih. Primerjali so poti pridelave posameznih živil nekoč in danes. Najlepše od vsega pa je, da so lahko sami spekli svoj kruhek in izdelali različne sirne namaze, da so izdelali svoj čebelnjak in čebelnice in da so okušali surovo in predelano zelenjavo in sadje. Svoje izdelke so otroci lahko odnesli domov.

Obiskali smo Vrtnarijo Imperl v Florjanu, kjer smo spoznavali različne vrste vrtnin, zelenjave in sadja. Učili smo se o pomenu vitaminov v sadju in zelenjavi za naše zdravje. Okušali smo kisloto repo in kisloto zelje, jedli sadje, pili sadni sok in zeliščni čaj. Ogledali smo si rastlinjake. Otroci so tekmovali med sabo v razvrščanju različnih živil v skupine in umeščanju le-teh v prehransko piramido. Spoznavali so poklic vrtnarja.

Z otroki smo obiskali tudi prijaznega čebelarja Lojza Bačovnika v Šoštanju in njegove čebele. Še pred obiskom čebelarja so si otroci ogledali film o krajinski čebeli. Otroci so slišali zanimivosti iz življenja čebel, nekaj o zgradbi panja, o boleznih in naravnih sovražnikih čebel, o delu čebelarja skozi vse leto, kdaj se toči med, zakaj čebele pičijo in še veliko drugega. Ogledali smo si opremo čebelarja in čebelnjak od znotraj. Naučili smo se, da so med in čebelnji izdelki tista živila, ki jih uživamo v manjših količinah in so lahko odlično nadomestilo sladkorju.

Ustvarjalno delavnico Od žita do kruha smo izvedli na kmetiji Rotnik v Ravnah. Na poti od vrtca do kmetije smo si ogledali njive s posevki pšenice. Otroci so v nahrbtnikih prinesli vsak svojo skodelico, rutko ali kapo in predpasnik ter prtljago za kruhek. Ogledali smo si krušno peč, v kateri je že tla žerjavica, iz pšenične moke, vode, kvasa in soli smo zamesili testo za kruh. Med čakanjem, da je testo vzhajalo in med peko kruha smo si ogledali še hleve s telički in kravami ter tako izvedeli še nekaj o pridelavi mleka. Otrokom so bili predstavljeni vzorci semen različnih žit in njihovih zmlevkov (zdroba in moka). Prebrali smo zgodbičko Od kod si, kruhek? (Tomaž Lapajne, Ana Zavadlav), peli smo pesmice in plesali. Skozi pripravljeno slikovno gradivo smo predstavili pot od žita do kruha nekoč in danes. In na koncu smo se s polnimi nahrbtniki odpravili nazaj v vrtec. Vonj po sveže pečenem in še toplim kruhu je napolnil prostore vrtca.

Od trave do mleka in mlečnih izdelkov je ustvarjalna delavnica, ki smo jo izpeljali na kmetiji Napotnik v Topoliščici. Na poti iz vrtca do kmetije smo si ogledali travnike in pašnike, pogovarjali smo se o krmi za krave. Na kmetiji so nas peljali pogledat hleve, molzni stroj, cisterno z mlekom in majhno prodajalno z mlečnimi izdelki ter mlekomat. Otroci so se seznanili z različnimi mlečnimi proizvodi z okušanjem le-teh. V okviru ustvarjalne delavnice smo pripravili 7 različnih sladkih in slaniranih namazov (drobnjakov, peteršiljev, čemažev, z marelično marmelado, z jabolki in cimetom, z rdečo papriko in z medom). Otrokom najbolj okusen sirni namaz je bil z jabolki in cimetom. Vsak otrok je po svoji izbiri dobil še en jogurt za domov. Sirne namaze smo odnesli tudi v vrtec, kjer so jih lahko poskusili tudi starši. Pisani in različnih okusov sirni namazi so na obrazih tudi njim risali vesele nasmeške.

Slikovno gradivo iz ustvarjalnih delavnic in predstavitev projekta Imejmo zabavo, jejmo zdravo z raznovrstno ponudbo podeželja Šaleške doline si je mogoče ogledati na spletni strani <http://www.eric.si/raznovrstnost-podezelja/>.

Vsem, ki so omogočili in sodelovali pri ustvarjalnih delavnicah v okviru projekta Imejmo zabavo, jejmo zdravo z raznovrstno ponudbo podeželja Šaleške doline, še posebej pa kmetijam Rotnik, Napotnik in Vrtnariji Imperl ter čebelarju Bačovnik, se za sodelovanje še enkrat iskreno in lepo zahvaljujemo!

DR. NATAŠA KOPUŠAR, VODJA PROJEKTA, ERIC-O VELENJE

► Likovni svet otrok 2012

Tema letošnje 44. razstave je IN SVET BO LEPŠI. Lepota je nekaj, v čemer uživamo, pa naj bodo to lepe stvari okoli nas, ki jih pogosto ne opazimo, ali pa življenje samo. Lepota se skriva v iskrenem prijateljstvu, prijaznem pozdravu, ... lepota je tudi v nas in to so znali odkriti tudi otroci pod vodstvom svojih mentorjev. Verjamem, da so tudi člani strokovne komisije, ki so izdelke za razstavo izbirali, začutili lepši svet, ki so ga mladi ustvarjalci izrazili v svojih izdelkih.

Predsednica letošnje žirije je bila dr. Tonka Tacol, izredna profesorica za likovno didaktiko na PF v Ljubljani, člana pa sta bila dr. Beatriz Tomšič Čerkez, docentka za likovno didaktiko na PF v Ljubljani, ter akademski slikar in redni profesor za slikanje na PF v Ljubljani mag. Tomaž Gorjup.

Na natečaju je sodelovalo 73 šol, vrtcev in drugih ustanov. Žirija je izbrala 448 likovnih izdelkov iz 53 ustanov, razstavo pa sta postavili likovni pedagoginji na OŠ Šoštanj: Alenka Venišnik in Mija Žagar.

Nekaj misli in utemeljitev predsednice strokovne žirije dr. Tonke Tacol: Mladi ustvarjalci nas spet presenečajo s pripovednostjo in izpovednostjo, z vso močjo impresivnosti in ekspresivnosti ter simbolnosti. Ko gledamo plodove njihovega ustvarjalnega dela, vstopamo v njihove zgovorne individualne izraze občutij, čutenj, prežetih s posebno močjo in energijo, vstopamo v njihov svet idej. Intimen, neviden svet, ki se ga ne moremo dotakniti, lahko pa ga vidno zaznamo na risbah, slikah, grafikah, prostorskih tvorbah ... S širino svojih misli so združili drobce doživetij, osmislili oblike ter iskreno in pristno predstavili zgoščenko lepote ...

Za kolekcijo likovnih izdelkov so nagrade prejeli naslednji likovni pedagogi/pedagoginje:

ANTON BUZETI

Osnovna šola Bakovci, Murska Sobota

Posebnost izpovedi v kiparskih izdelkih, ki

pripovedujejo o svoji uporabnosti, udobnosti in tudi lepoti, ter natančnost in dorečenost pri izvedbi grafičnih listov v tehniki suha igla in šablonski tisk, odlikuje mlade ustvarjalce pod mentorstvom Antona Buzetija. V ploskovitih izdelkih se izkazuje vrhunsko obvladanje linije mladih ustvarjalcev, ki jo razgrajujejo in

sestavljajo. Pri tem razmišljajo o njeni obliki, legi, debelini, moči, svetlosti ter o njenem odnosu z vsebino in tehniko, pa tudi o njenem sinhronem povezovanju z barvno ploskvijo. Nič ni slučajnega, kompozicije so žive, individualne, iz njih vejejo posebna razpoloženja in občutki ustvarjalcev.

ROBERT KLANČNIK

Osnovna šola Miha Pintar Toledo, Velenje in Center za vzgojo, izobraževanje in usposabljanje

Ob soočenju z likovnimi izdelki mladih ustvarjalcev pod mentorstvom Roberta Klančnika smo prepričani o odličnosti likovnega in pedagoškega poslanstva učitelja. Mladi ustvarjalci nas navdušujejo s spontano oblikovanimi nenavadnimi kiparskimi oblikami in z zanimivimi kompozicijami v slikah in grafikah. Do skrajnosti znajo izrabiti moč že preizkušenih likovnih materialov in jih spretno povezati med seboj. Pred nami se razgrinja lepota svojiskosti materiala, izrazitost kolorizma, čudovitost domisljice motiva s stiliziranimi oblikami in z igrivimi detajli ter temperamentnost potez vsakega mladega ustvarjalca.

MIJA ŽAGAR

Osnovna šola Šoštanj in podružnica Ravne
V zbirki risb, slik in grafik mladih ustvarjalcev pod mentorstvom Mije Žagar opazimo izvirne novosti. Med njimi so zanimive variacije ekspresivnih prikazov prostora z barvo in linijo na dvodimenzionalni ploskvi ob uporabi barvnih flomastrov, kolaža in tiska; občutljive

kompozicije, nastale v šablonskem tisku z izstopajočimi svetlimi ali temnimi linijami na temnem ali svetlem barvnem ozadju; tehnološko dovršene risbe z mnogoterimi svetlimi in temnimi linearnimi površinami ter rezanke v eni barvi, ki na poseben način vzbujajo iluzijo tretje dimenzije.

MARJAN ŠADL

Osnovna šola Veržej

Likovni izdelki mladih ustvarjalcev pod mentorstvom Marjana Šadla so izvirne in urejene kompozicije črno-belih in barvnih linorezov z enovitimi in linearnimi površinami ter enostavne in izčiščene valjaste in ovalne votle oblike, izdelane iz kepe, plošče ali trakov gline, ki jih dopolnjujejo reliefni, vrisani ali naslikani ritmično ponavljajoči se ornamenti. Te votle oblike izžarevajo predanost materialu – glini. Mladi ustvarjalci so svojo bogato domišljijo zlili v formo. Vdahnili so ji poseben naboj, jasno idejno zasnovo in svojski izraz.

NELI ŠULER

Osnovna šola Žalec

Likovni izdelki mladih ustvarjalcev pod mentorstvom Neli Šuler so prepoznavni po

neposrednosti in raznolikosti uporabe linije in točke, živahnem kolorizmu, mnogoterih likovnih motivih in kombiniranih tehnikah. Izkazujeta se likovno znanje in brezmejna domišljija mladih ustvarjalcev v upodabljanju tridimenzionalnih oblik, njihovem drobljenju, v dekorativnem linearnem vzorčenju, svetlitvi in temnitvi barv, v ustvarjanju barvnih odtenkov in kontrastnih kombinacij, razporejanju barvnih in linearnih ploskev. Prava pravljčnost in intenzivnost likovnega izraza.

ALENKA VENIŠNIK

Osnovna šola Šoštanj in podružnica Topolšica

V likovnih izdelkih mladih ustvarjalcev pod mentorstvom Alenke Venišnik se kaže njeno izkušeno in tankočutno usmerjanje v dosledno in celovito izvedbo likovnih nalog. Navdušujejo nas prave ustvarjalne igre s prepletom linije, točke, barvne ploskve v sliki in grafiki, in ob tem urejenost, premišljenost v vsaki potezi, v sestavljanju različnih variacij, v raziskovanju nastajanja oblik z linearnim prikazom plastičnosti ter nastajanja oblik skozi njihove notranje delitve. Novo, drugačno, zanimivo umevanje oblik in izžarevanje linearne in barvne čustvene energije.

Za kolekcijo likovnih izdelkov so prejeli pohvale naslednji likovni pedagogi/pedagoginje:

Alenka Kosem, OŠ dr. Ljudevita Pivka Ptuj,
Boris Oblišar, OŠ Šalek Velenje,
Marija Cenc, II. OŠ Celje,
Marta Orešnik, OŠ Blaža Arničiča Luče,
Sabina Golež, OŠ Benedikt,
Vesna Marion, OŠ dr. Benčiča Brkina Hrpelje.

Tudi letos je izšel katalog, avtorica naslovnice pa je Vanessa Gomboši, učenka iz osnovne šole Bakovci.

Kulturni program je pripravila angleška dramska skupina, mladinski pevski zbor in skupina ansambelska igra.

Razstavo je uradno odprla Marjetka Loborec Škerl z Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport.

»Zgoščenko lepote« si lahko ogledate na OŠ Šoštanj do marca 2013.

JOŽICA ANDREJC

FOTO: BOGOMIRA KLINC VRČKOVNIK

► Sreča je srečanje s samim seboj

Misel iz naslova je zapisal Anton Trstenjak, slovenski filozof, psiholog in teolog, in nanj smo najprej pomislili, ko smo se odločili predstaviti duhovno oskrbo v PV Zimzelen. Potem pa smo prebrali razmišljanje jasnovidke Emire Selimović Elersič, ki je lepo ubesedila, kar želimo sporočiti: »Duhovna oskrba je nujen del celovite oskrbe starejšega človeka. Skrbeti za drugega pomeni poznati ga; poznati njegovo zgodbo, stvari, ki jih ima rad in ki jih ne mara. Gre za odnos. In duhovna oskrba je v osnovi prav to: topel, prijazen odnos do človeka, za katerega skrbimo, dotik, lepa beseda, prijaznost.«

Med duhovno oskrbo spada tudi sprejemanje različnih verskih in svetovno-nazorskih prepričanj ljudi. PV Zimzelen smo odprti za ta prepričanja. Stanovalci se v verske aktivnosti vključujejo prostovoljno. V PV Zimzelen imamo kapelico, ki je namenjena stanovalcem za molitev, sv. mašo in druge verske obrede. Spoved, obhajilo ali bolniško maziljenje opravi duhovnik. Obred opravi v kapeli PV Zimzelen ali v sobi stanovalca, vendar tako, da ne moti sostanovalcev. Vsakih štirinajst dni je v kapelici sveta maša.

Kapelica

Za urejenost kapelice vzorno skrbi stanovalka Veronika Balažic, ki v njej poišče sprostitev in mir in je kapelico lepo predstavila v svojem zapisu.

»Čisto na vrhu je, v četrtem nadstropju. Lepo je v njej. Prijazno je opremljena, topla, tiha, prav duhovno sproščujoče je v njej. Če si

žalosten, zaskrbljen, potr, bolan ali vesel, veder, živahen – tam lahko najdeš pomiritev, sprostitev. Tudi tolažbo in uteho. Kar pač takrat iščeš, po navadi tudi najdeš.

Tu se zbira že dve leti. V začetku smo se sami, le za svojo molitev, kasneje, po blagoslovu kapelice celjskega škofa dr. Stanislava Lipovška, pa smo se začeli vsakih štirinajst dni ob torkih pri svetih mašah. Vodi jih gospod dekan Jože Pribožič iz Šoštanja. Zelo skrben je, nikoli ne manjka, veliko nam pove in razloži.

S sabo je že trikrat pripeljal »šopek« deklet, pevk Mihelc, ki prepevajo pod vodstvom Anke Jazbec. Bilo je zelo lepo, ko so ubrani mladi glasovi zazveneli v tem lepem duhovnem hramu. Globoko so segli v naše duše in še kako obogatili sveto mašo.

Pri sv. mašah se nam pridružijo tudi nekateri krajan Topolšice in tu najdejo, kar je za njihovo duhovno življenje potrebno. Nihče nikogar ne sili, da pride v našo duhovno kamrico, a nekaj je gotovo: tisti, ki čuti potrebo in je tako od otroštva vzgajan, je vesel, da lahko tudi na stara, zrela leta še kaj več doživi v naši kapelici.

Primerno je okrašena, svetla, prijazna. Zdaj jo krasita kip Marije z Jezusom in kip škofa Antona Martina Slomška.«

Duhovna oskrba

Za duhovno oskrbo v PV Zimzelen skrbi dekan Šaleške dekanije Jože Pribožič. Vsak drugi torek vodi sv. mašo, nato pa v sobah obišče stanovalce, ki se verskega obreda ne morejo udeležiti.

Kot je povedal, je z obiski v PV Zimzelen zadovoljen. »Stanovalci pri maši lepo sodelujejo, vsi so veseli mojega obiska. Po maši se v domu zadržim še kakšno uro, kajti stanovalci v sobah me potrebujejo, poleg tega se pogosto ustavim tudi pri stanovalcih v bivalnih enotah, ki se radi pogovorijo z mano in jaz z njimi. Pri sv. mašah se nam pogosto pridružijo tudi krajan Topolšice.«

Jože Pribožič je lani podprl tudi pripravljenost članic Župnijskega

1. junija 2010 je bila v PV Zimzelen slovesnost, na kateri je celjski škof dr. Stanislav Lipovšek blagoslovil center in opremo v kapelici centra. Slovesnosti se je udeležilo poleg stanovalcev centra in njihovih svojcev tudi veliko krajanov, med gosti je bil tudi župan Občine Šoštanj Darko Menih. Slovesnost je z glasbenim programom obogatil Oktet Zavodnje.

pastoralnega sveta Šoštanj, da bi kot prostovoljke za družabništvo prihajale k stanovalcem PV Zimzelen. Kasneje so se poimenovala Veronike, pridružile pa so se jim tudi prostovoljke izven župnijskega sveta. Zdaj jih je že 17 in vsakih štirinajst dni obiskujejo stanovalce.

Duhovne vaje in šmarnice

V februarju je prek programa javnih del v PV Zimzelen pričela delati kot družabnica stanovalcem Marija Pongračič. Je tudi katehistinja in ima v kapelici vsako sredo molitveno skupino. V maju pa je od ponedeljka do petka vodila šmarnice. Maj je namreč tudi Marijin mesec, saj je Nebeški kraljici ta mesec posebej posvečen.

»Šmarnice so ljudska pobožnost, ki jo na slovenskem negujemo že 150 let,« je naprej pojasnila. »Šmarnično branje je vsako leto ubrano na neko temo, ki je tudi v navezavi s Kraljico majnika. Šmarnice so priložnost in lepa spodbuda za poglobitev vere ter ljubezni do boga in nebeške matere Marije. So molitev in blagoslov za skupnost, družino in posameznika. Letos pri šmarnicah beremo 31. govorov o Mariji z naslovom Mati čiste ljubezni, ki jih je napisal Anton Martin Slomšek. Poleg tega tudi prepevamo Marijine pesmi.

Obisk je zelo dober, stanovalci radi prihajajo k šmarnicam, prav tako pa tudi k duhovnim uricam. Te imamo vsako sredo ob 15. uri in dobrodošli so tudi drugi obiskovalci.«

Kipec A. M. Slomška

Od letošnje pomladi imamo v kapelici tudi doprsni kip prvega mariborskega škofa Antona Martina Slomška, delo kiparja Martina Dreva iz Šmartnega ob Paki. Kipec je PV Zimzelen podaril njegov stanovalec Franček Klančnik.

Franček Klančnik je bil rojen v Slatinah pri Šmartnem ob Paki in je bil v mladosti sosed Drevovih. Tudi ko se je odselil, sta z ženo pogosto obiskovala Drevo in spremljala kiparsko dejavnost sina Marjana, ki mu je oče v domači hiši uredil atelje.

Franček je bil leta 1991 tudi na slovesnosti v Mariboru, ko so postavili velik Drevov kip A. M. Slomška v parku ob robu Slomškovega trga. Kmalu zatem je od kiparja odkupil manjši doprsni Slomškov kip, letos pa še enega in ga podaril PV Zimzelen. Tako župnik Jože Pribožič kot stanovalci in zaposleni v PV Zimzelen smo Frančku Klančniku hvaležni za to darilo.

BESEDILO IN FOTO: DIANA JANEŽIČ

Za duhovno oskrbo stanovalcev skrbi šoštanjski župnik Jože Pribožič.

SV. mašo so že nekajkrat obogatile pevke vokalne skupine Mihelce.

Veronika Balažič lepo ureja kapelico PV Zimzelen.

Marija Pongračič vodi molitveno skupino.

Franček Klančnik je za kapelico podaril kipec A. M. Slomška.

Podoba kulture

➤ Zgodba o umetnosti

V šoštanjski galeriji so 9. maja odprli razstavo del akademske kiparke Alenke Vicelj iz Portoroža. Avtorica se je predstavila z zbirko grafik v porcelanu in keramiki. Kot uveljavljena umetnica in članica ZDSLU je svoja dela do sedaj predstavila na več kot 60 samostojnih in skupinskih razstavah. Ukvarja se s keramiko, porcelanom in emajlom ter grafiko in grafičnim oblikovanjem. Njena dela so v lasti številnih zasebnih zbirk in javnih ustanov.

Na odprtju je v kulturnem dogodku sodelovala Glasbena šola Fran Korun Koželjski Velenje, razstavo pa je odprl direktor Zavoda za kulturo Šoštanj Kajetan Čop.

Likovna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn je o avtorici in njenem delu, med drugim povedala: *Dela akademske kiparke Alenke Vicelj so tako drugačna, kot bi pripadala drugemu času in prostoru. In vendar so tukaj in zdaj, da pričajo o tem, da so otrok svoje stvariteljice, da pripovedujejo*

zgodbo o umetnosti, ki je lepa in hkrati sporočilna...v opusu žlahtna materialna snovnost pridobiva novo, avtorsko ovrednotenje. Figuralni liki, pripadajoči raznolikemu vsebinskemu asortimentu, pa s svojo neposrednostjo in duhovno globino, z estetsko dovršenostjo in likovno naravnostjo suvereno stopajo med gledalce, željne drugačnosti, likovne prvinske in osebno občutene umetnosti.

Razstava bo na ogled do konca maja.

MILOJKA B. KOMPREJ

Foto: Aleksander Kavčnik

➤ Razstava slik Veronike Svetina

V PV Centru starejših Zimzelen v Topolšici je bila maja na ogled razstava akrilov in akvarelov velenjske slikarke Veronike Svetina. Nekaj njenih podarjenih slik sicer že dve leti krasi stene bivalnih enot centra.

Postavitve razstave so pospremili z večerom poezije, ki je bil pravo medgeneracijsko druženje. Ljubzenske pesmi različnih avtorjev so brali člani dramskega krožka Univerze za 3. življenjsko obdobje Velenje, ki ga vodi Karli Čretnik, in katerega članica je tudi Veronika Svetina. Glasbeno spremljavo pa so dodale simpatične osnovnošolke: Tjaša Rakef z igranjem na citre, njena sestra Zarja Lana Rakef s petjem ter Katarina Kladnik na harmoniki.

Veronika Svetina je svojo razstavo nasloвила Življenje zmaguje, slike in omenjeni recitacijski večer pa je bil hvalnica pomladi, ljubezni, prijateljstvu in vsemu lepemu, kar bogati človeka in mu daje upanje v lepše življenje. Posvečen je bil tudi spominu na lani umrlega stanovanca PV Zimzelen Ferdinanda Smolo Ferija, ki je na Veroniko Svetina naredil močan vtis in je naslikala njegov portret. Ker je Feri prav tako pisal pesmi, je eno od njih zelo občuteno ta večer recitala tudi slikarkina prijateljica, stanovalka PV Zimzelen Veronika Balažič.

DIANA JANEŽIČ

Foto: D. J.

Veronika Svetina med branjem pesmi. Za njo slika Ferdinanda Smole Ferija.

➤ Klepeti pod Pustim gradom

Na zadnji četrtek v mesecu aprilu, 26.4. 2012, smo v našem muzeju na Klepetih pod pustim gradom zopet gostili zanimivo osebnost iz našega kraja. Tokratna gostja prireditve, ki jo je vodil Miran Aplinc, je bila Majda Menih iz Topolšice, ki je v Šoštanju pa tudi širše dobro poznana oseba. Ko smo se vsi zbrali in posedli, je voditelj klepeta najprej pozdravil obiskovalce in okvirno predstavil gostjo in njeno delovanje na različnih področjih. V nadaljevanju pa je še sama podrobneje predstavila različne dogodke in prelomnice v svojem življenju, ki je že od samega začetka vse prej kot dolgočasno. Tako so lahko obiskovalci ob projekciji fotografij prisluhnili zanimivim zgodbam naše gostje vse od rane mladosti v Mariboru, iz časa šolanja v Celju, Kopru in Ljubljani, sodelovanja v koprskem veslaškem klubu, do njenega prihoda v Šoštanj oz. Topolšico in zaposlitve v velenjskem zdravstvenem domu, kjer se je zaposlila kot patronažna sestra. Pri svojem delu na terenu se je srečevala z najrazličnejšimi ljudmi, zato je tudi iz tistega obdobja nanizala kar nekaj anekdot. V ZD Velenje je bila zaposlena vse do svoje upokojitve, vendar na področju zdravstva in ozaveščanja ljudi o pomembnosti zdravega načina življenja deluje še danes.

V nadaljevanju klepeta je Menihova predstavila tudi zgodovino Topolšice, kjer je dala poudarek predvsem razvoju termalnega zdravilišča in bolnišnice. V 80. letih prejšnjega stoletja je bila med pobudniki

ustanovitve Turističnega društva Topolšica, ker se je zavedala pomembnosti povezave turizma in preteklosti domačega kraja. Tako je leta 1984 nastala etnografska prireditev Veselje ob Toplici, kjer so bili prikazani stari običaji in obrti v Topolšici. V tem društvu je aktivna še danes, prav tako pa je angažirana tudi na področju zdravstva in sociale, zato pogosto sodeluje z Rdečim križem, zadnjih 15 let pa je tudi prostovoljka v društvu Hospic.

Ob zaključku klepeta in zaključni misli se je gostitelj klepeta gostji zahvalil za zanimiv, predvsem pa sproščen pogovor, v katerega so se vključili tudi obiskovalci in ji v znak pozornosti podaril šaleško pivsko čašo, najdeno na gradu Šalek v Velenju. Po formalnem delu prireditve pa so se vsi prisotni zbrali še v avli muzeja ob pogostitvi.

JERNEJ HOZJAN

Foto: J. H.

➤ Častna člana

V torek, 15.5. 2012, smo se člani Šaleškega muzejskega in zgodovinskega društva zbrali na Velenjskem gradu na podelitvi častnega članstva ŠMZD Antonu Seherju iz Velenja in Zvonetu Čebulu iz Šoštanja. Za častna člana sta bila sicer s strani občnega zbora ŠMZD imenovana že 1. februarja 2012, in sicer na osnovi 13. člena Statuta Šaleškega muzejskega in zgodovinskega društva in predloga njegovega izvršnega odbora. Anton Seher je častni član postal zaradi izjemne raziskovalne dejavnosti na področju zgodovine slovenskega premogovništva in obče krajevine zgodovine Šaleške doline. Zvone Čebul pa si je častno članstvo pridobil

zaradi izjemnih zaslug na področju zbiranja premične kulturne dediščine.

Na začetku prireditve je po uvodni glasbeni točki učenca Glasbene šole Fran Korun Koželjski Velenje vse navzoče v ugodnem nagovoru pozdravil predsednik društva Miran Aplinc. Sledila je ponovno

Foto: J. H.

glasbena točka, takoj zatem pa obrazložitev imenovanja obeh kandidatov in podelitev listin za častnega člana ŠMZD. Po še enem glasbenem vložku sta svoje zaključne misli izrekla tudi oba nagrajenca, ki se kljub visoki starosti zelo dobro držita in sta še vedno dokaj aktivna. Na

koncu je naš predsednik izrekel zahvalo vsem sodelujočim, prirediteljem pa se je zaključila še s kratko pogostitvijo in neformalnim druženjem udeležencev.

JERNEJ HOZJAN

➤ Srebrna Zarja

V nedeljo, 20. maja 2012, si je na 32. tekmovanju slovenskih godb v koncertni težavnostni stopnji v Laškem orkester Zarja Šoštanj priigral SREBRNO ODLIČJE.

Mednarodna strokovna komisija je orkestru namenila 88,6% ter nas s tem umestila na skupno odlično 4. mesto, tik za prvo trojico, ki je domov odnesla zlato. Godbeniki smo svojega uspeha iskreno veseli, saj smo prvič v zgodovini orkestra nastopili v najelitnejši težavnostni stopnji državnega tekmovanja. A vseeno se zgodba tu še ne konča, saj se bomo udeležili tudi Mednarodnega tekmovanja pihalnih orkestrrov v koncertnem igranju "Slovenija 2012", ki se bo od 29. junija do 1. julija odvijalo v veliki dvorani Glasbene šole Fran Korun Koželjski Velenje.

Upamo, da se z nami veselite našega uspeha in nas boste spodbujali tudi čez dober mesec dni, ko bomo poskušali pokazati še več, zaigrati še boljše in dokazati, da Zarja lahko odmeva le še višje, lepše in bolj ubrano.

FRANJA VAČOVNIK

➤ Velenjski godbeniki v Laškem posegli po vrhu

Pihalni orkester Premogovnika Velenje je v nedeljo, 20. maja 2012, v kongresnem centru v Thermani Laško, v konkurenci osmih godb na pihala na 32. tekmovanju slovenskih godb v koncertni težavnostni stopnji prejel Zlato plaketo. Med seboj so se pomerile: Laška godba na pihala, Godba Slovenskih železnic, Godba Cerknica, Pihalni orkester Premogovnika Velenje, Pihalni orkester Krško, Pihalni orkester Krka, Pihalni orkester občine Šentjernej in Pihalni orkester Zarja Šoštanj.

Vsak orkester je zaigral skladbo za ogrevanje, obvezno tujo skladbo italijanskega skladatelja C. A. Pizzinija – Al Piemonte, obvezno slovensko skladbo slovenskega skladatelja Roka Goloba Godba na čudežnem vlatku in tretjo skladbo po lastnem izboru. Pihalni orkester Premogovnika Velenje je poleg obveznih zaigral skladbo Olivera Waespia – Il cantico in z oceno 90,65 % osvojil Zlato plaketo.

»V Pihalnem orkestru Premogovnika Velenje smo zadovoljni z igranjem na tekmovanju in seveda z uvrstitvijo, saj se na samem tekmovanju pretaka nekoliko »drugačna energija« kot na koncertu. Tekmovalni del tako od posameznika kot od celotnega orkestra zahteva popolno zbranost, usklajenost, povezanost in pripravljenost. Vsak tekmovalni nastop je edinstven in v največji meri je njegova realizacija odvisna od priprave, vaj, koncertov, ki jih orkester opravi med sezono. Ob tej priložnosti bi se rad ponovno zahvalil in čestital vsem članicam in članom, ki so

prispevali k dobri uvrstitvi,« je po razglasitvi rezultatov povedal dirigent Pihalnega orkestra Premogovnika Velenje Matjaž Emeršič. Med vsemi godbami je bila velenjska rudarska godba najštevilčnejša, saj šteje skoraj 100 članov. Ostale godbe s koncertno zasedbo imajo v povprečju 70 do 80 glasbenikov.

Tekmovanje sta posnela tudi slovenska nacionalna televizija in radio ter ga uvrstila v svoj program.

➤ Pohod spomina

12. maj je bil tokrat dan, ko smo se spominjali dogodkov iz časov 2. svetovne vojne, ki so se dogajali v Topolšici in okoli nje.

TD Topolšica je organiziralo drugi pohod po poteh spomina. Zaradi slabe vremenske napovedi in mnogih prirediteljev, ki so se ta dan odvijale na vseh koncih Slovenije, se je tega pohoda udeležilo manj udeležencev kot prejšnje leto. Vse to nas ni ustavilo in odpravili smo se na pot proti Žlebniku, da se poklonimo spominu našega velikega pesnika Kajuha, ki nam je zapustil kljub kratkemu življenju bogato pesniško dediščino. Pri Žlebniku, kjer je pesnik padel, smo želeli organizirati majhno slovesnost v njegov spomin.

Vsi polni energije in zagnanosti smo se začeli vzpenjati v strmo pobočje Loma. Sopara, ki je bila predhodnica kasnejše hude ure, je imela močan vliv, da smo se kopali v lastnem potu vse do kmetije Vodovnik, skoraj na vrhu Loma. Tam pa se je naša pot žal končala, ker so se uresničile vremenske napovedi in so se mimo nas, ki smo vedrili pod Vodovnikovim marofom, kotalili nalivi prvega ledenega moža. Ekipa naših sodelavcev, ki nas je pričakovala pri Žlebniku, je opravila polaganje venca na spominsko obeležje in se nam pridružila pri Vodovnikih. Ker se vreme ni in ni hotelo izboljšati, smo opustili nadaljnje potovanje in se odpeljali na prizorišče krajevne proslave v Topolšici, da smo lahko prisostvovali na prireditvi ob 9. maju – podpisu kapitulacije za JV Evropo in krajevnem prazniku.

Želja, da bi pohod izpeljali, je bila velika, žal je bilo vreme tokrat močnejše in nam je našo namero preprečilo, a drugo leto se vrnemo.

JK

➤ Majsko veselje v Topolšici

V tem času, kar potujemo s Turističnim društvom Topolšica po našem kraju z gosti Term Topolšica in ostalimi, so se naše poti in spoznavanje kraja že do dobra prijeli. Včasih nas je več, včasih manj, a vedno je zabavno in zanimivo.

V soboto, 19.5., smo potovali od lipe do lipe. Ta pohod ima že dolgoletno tradicijo in se ga po pravilu udeležuje mnogo potovalcev. Tudi ta ni bil izjema, saj nas je bilo kar 45 udeležencev. Od tega je bilo 24 avstrijskih gostov zdravilišča, s katerimi imamo dogovor, da se vedno kaj dogaja, ko pridejo k nam. Tako se je sodelovanje Zdravilišča Topolšica in našega društva izkazalo kot izjemno, saj smo vse načrtovali skupaj in tudi izvedli v prijetnem sodelovanju na zadovoljstvo vseh udeležencev, ki so s tega srečanja odnesli še posebno prijetne vtise.

Vreme nam je bilo naklonjeno. Tudi domačini, lastniki lip, ki smo jih obiskali, so nas po stari navadi prijazno sprejeli in pogostili. Z nami je potoval mladi gozdar Jure Tamše, ki je ob posameznih lipah povedal mnogo zanimivega. Na Draškem pa sta nas pričakala še obrtnika Ivan Ostovršnik, ki izdeluje lesene cikle, in Tini Koželjnik, ki je mojster oblikovanja lesa in je tokrat predstavil leseno orodje za vrt. Za varno pot je poskrbel Dušan Krivec, za dobro voljo pa kar vsi udeleženci.

Stari pregovori še vedno držijo, saj je le v slogi moč. Dobro sodelovanje, razumevanje, pomoč lahko naredijo čudeže in mi si jih na teh srečanjih želimo še več.

JK

Pregovor pravi, da narava dela čudeže, in to je opazil tudi Franc Stropnik. Med pripravljanjem drvi je zagledal štor, ki ga je spominjal na prašičjo glavo. Stvar se mu je zdela zanimiva in tako se je odločil, da jo bo delil z bralci Lista.

Foto: Amadeja Komprej

Poletni filmski večeri

Šoštanj se je skozi čas močno spreminjal. Od konca 19. stoletja je bila gibalno razvoja tovarna usnja in kasneje premogovnik, danes pa je ob drugi industriji za občino Šoštanj ena najpomembnejših proizvodnja električne energije. Gospodarski razvoj je skozi spremembe državnih struktur na lokalnem nivoju prinesel velike spremembe na demografskem področju, spremenila se je infrastruktura in okolje, naše navede, predvsem pa naše razumevanje preteklosti in tradicije. Zaradi aktualizacije in razumevanja sedanosti bomo konec avgusta v Muzeju usnjarskega na Slovenskem organizirali prireditve, katerih sekundarni namen je tudi približevanje in popularizacija muzejske dejavnosti okolju. Za poživitev dogajanja v poletnih mesecih, natančneje konec avgusta, načrtujemo projekcijo filmov in posnetkov na prostem, na dvorišču muzeja usnjarskega. Načrtujemo tri Poletne filmske večere:

- **Šoštanjski filmski večer – prvi večer na temo Šoštanja, četrtek 30. avgust 2012 ob 20.30,**
- **Elektrarniški filmski večer – drugi večer na temo TEŠ, petek 31. avgust 2012 ob 20.30,**
- **Fabriški filmski večer – tretji večer na temo usnjarskega, sobota 1. september 2012 ob 20.30.**

Na ogled bodo filmi iz Arhiva republike Slovenije, arhiva TEŠ, Muzeja Velenje, Studia Mozaik itn. Ob tem pa seveda z optimizmom pričakujemo sodelovanje tistih, ki morda še imajo gradivo o omenjenih temah in so ga pripravljene prikazati javnosti. Prireditve bodo zasnovane tako, da bo v presledkih mogoče sodelovanje poslušalstva. Ciljna publika je v prvi vrsti lokalno prebivalstvo Šaleške doline, Šoštanjčani, bivši delavci Tovarne usnja Šoštanj, prav gotovo pa tudi zaposleni v TEŠ in gradnji 6. bloka termoelektrarne. Projekt spremljajo in podpirajo: Muzej Velenje, Občina Šoštanj, Krajevna skupnost Šoštanj, Termoelektrarna Šoštanj, Zavod za kulturo Šoštanj itn.

Poletni filmski večeri so del poletnih prireditev v Šoštanju na katere ste vljudno vabljeni.

ZA MUZEJ USNJARSTVA NA SLOVENSKEM: MIRAN APLINC

Hospic

Slovensko društvo
Območni odbor Velenje

Nocoj bo govora o ljubezni
in jutri zvečer prav tako.
Pravzaprav
ne vem za nič bolj primerne,
o čemer bi lahko govorili,
dokler ne bomo
umrli!

/Hafis/

Mineva petnajst let od ustanovitve Hospica v Velenju. V tem času je postal pot mnogih src. Dodajal je vrednost življenju, bogatil spoznanja, lajšal težke trenutke.

Prijazno vas vabimo na svečano praznovanje obletnice in preplet spominov

**v torek, 5. junija 2012, ob 19. uri
v Vili Bianci v Velenju.**

**Z ustvarjalci kulturnega programa
bo naša srca s pesmijo odpiral
tudi Adi Smolar.**

Tatjana Šuha, predsednica
in prostovoljka OO Hospica Velenje

Zapisani (v) glasbi

PRIPRAVILA: MELITA JELEN

➤ Ženski pevski zbor Planike

Ženski pevski zbor Planike prihaja iz Raven pri Šoštanju. Zbor deluje že dobro leto, vodi pa jih vsestranska domačinka Špela Obšteter. Z njo sem se pogovarjala o delovanju zbora, pa tudi o njenih glasbenih udejstvovanjih.

Kako je prišlo do imena Planike?

Na vajah je ena članica zbora predlagala, če bi se naučile in prepevale tudi pesem Tri planike. Kmalu smo začele izvajati to pesem kot našo himno in nekako je padla ideja, da bi se imenovala Planike.

Kdo so članice ženskega pevskega zbora Planike?

Špela Obšteter, Helena Medved, Taja Napotnik, Brigita Kaker, Petra Hudournik, Marjana Kotnik, Vesna Skaza, Tanja Knez, Martina Nahtigal, Nataša Obšteter, Mojca Kotnik in Martina Sovinc. Povem naj še to, da imamo nekakšno pravilo, da so članice zbora lahko samo dekleta ali žene iz Raven ali punce oz. žene Ravenčanov.

Kako je nastal zbor?

Vsako leto imamo ženske v Ravnah nekakšen letni zaključek. Ideja o zboru se je uresničevala že dve leti. Predlani decembra sem sama predlagala, da bi poskusili nekaj takšnega. Poklicala sem eno izmed pevk Mojco Kotnik in šli sva v akcijo. Poklicala sem tudi punce naokoli in bile so zelo zainteresirane. Lani 24. januarja, sem pripravila avdicijo in na to avdicijo se je prijavilo veliko deklet. Sprejela sem tiste, ki so danes v zboru. Potrebne je bilo seveda malo selekcije, da smo lahko prišle do želenega uspeha. 24. januarja letos smo zabeležile prvo obletnico delovanja. Naš prvi nastop je bil lani, 24. junija, ob dnevu državnosti pri Lipi v Zgornjih Ravnah. Sedaj je tega za nami že veliko.

Kakšne pesmi prepevate?

Pevke pesmi same izbirajo, sama pa zanje napišem priredbe. Aktualne so predvsem popevke, takšne bolj poznane pesmi so jim najbolj všeč, pa tudi ljudske. Rade imajo spremljavo harmonike, učimo pa se tudi pesem, kjer bom sama igrala z njimi na citre. Počasi se bomo morale začeti učiti tudi kakšne pesmi za revije. Za proslave imamo pripravljenih že tudi nekaj partizanskih pesmi. Na splošno imamo najraje popevke, saj želimo biti bolj moderen zbor.

Kje vas lahko slišimo?

Slišite nas lahko na vseh proslavah v Ravnah pa tudi izven kraja. Prvi tak nastop izven kraja je bil v Razborju, potem na TV Celje, pa srečanje zborov na Ponikvi pri Žalcu, na raznih abrahamih, porokah, rojstnih dnevih...

Kako je bilo na nastopu na TV Celje?

Na TV Celje, v oddaji Šumijo gozdovi domači, smo nastopile 5. aprila 2012. Predstavljala se je Občina Šoštanj. Poleg nas so nastopili še župan Darko Menih, Tapravi faloti in Orkester Golčnik. Nastop na TV Celje je bil za nas velik izziv, saj delujemo šele eno leto. Sprva je bilo malo generalke, nato smo se malo pogovorile z voditeljico, zapele dve pesmi: Tri planike in Mini je maxi. Bila je zelo prijetna izkušnja.

Kako pa je z vajami?

Vadimo enkrat tedensko, to je ob sredah ob osmih zvečer in takrat si ženske rezervirajo tudi

varstvo za otroke, samo da lahko pridejo na vaje. Glavni cilj nam je, da se družimo. Naša največja motivacija ni udeležba na tekmovanjih, saj je po enem letu delovanja to še prekmalu. Če smo pred kakšnim nastopom, se dobimo tudi dvakrat tedensko.

Kakšna pa je starost pevk v zboru?

Starostno smo med 18 in 37 letom, večina pa nas je med 24 in 35 letom starosti. Širok generacijski razpon.

Načrti in cilji za naprej?

Prihodnje leto se želimo udeležiti prireditve Pozdrav pomladi v Velenju, to je revija pevskih zborov. Ostali nastopi pridejo sproti. Seveda tudi razne proslave in prireditve ob različnih praznikih. Vsako leto imamo tudi prireditev KUD Ravne se predstavlja, kjer se predstavijo vse sekcije. Od februarja letos smo včlanjene tudi kot samostojna sekcija v KUD Ravne. Preveč ne smemo zahtevati od sebe, saj se skupaj učimo, prav tako jaz nimam največ izkušenj z delom zborovodje. Sproti se učimo, jaz od njih, one od mene.

Kaj vse pa počne Špela Obšteter?

Sem učiteljica flavte na Glasbeni šoli Nazarje in Glasbeni šoli Litija – Šmartno. 20. junija zagovarjam diplomu. Vabljeni 18. junija ob pol osmih zvečer v Kulturni dom Šoštanj na moj preddiplomski koncert. Sodelovala sem tudi s Policijskim orkestrom skoraj dve leti. Igram v Pihalnem orkestru Zarja v Šoštanju, naslednje leto bo minilo že 10 let. Izobraževala sem se na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Moj cilj je študirati citre v tujini, kar načrtujem za prihodnje študijsko leto. Pela sem tudi pri skupini Orleki, ko so praznovali ravno 20 let delovanja. Obiskujem tudi solo petje, sem v tretjem razredu na glasbeni šoli v Velenju. Podala sem se v petje, saj bi sama rada kaj več naredila iz tega, pela tudi v kakšnem narodnozabavnem ansamblu. Petje me res zanima.

Kaj bi lahko rekla za vzornike?

O vzornikih je pri pevskem zboru težko govoriti. Nikoli nisem načrtovala tega, da bom vodila pevski zbor. Ko smo se dogovarjale s članicami, katere pesmi bi se učile in prepevale, smo se odločile za same prijetne pesmi in vse so mi govorile, naj zbor vodim jaz, ker se na to spoznam. Tako sem se odločila za to. Odvisno je od tega, kakšne pesmi se ustvarjajo. Delamo pesmi, priredbe, ki so nam všeč, so nam prijetne. Veliko je odvisno od tega, če greš rad na vaje, če se imaš lepo, se sprostiš v tistih dveh uricah. Punce same dajejo ideje, kako bi se oblekle, kakšne dodatke bi uporabile, tako da sem zelo ponosna nanje.

»Zakaj ne bi bilo več tudi ženskih pevskih zborov, če je že polno moških,« je še za konec dodala Špela. Sama pa želim zboru še naprej uspešno pot.

MELITA JELEN

Od leve proti desni: voditeljica, Špela Obšteter, (zadaj) Helena Medved, Brigita Kaker, Marjana Kotnik, Tanja Knez, Nataša Obšteter in Martina Sovinc, (spredaj) Tatjana Napotnik, Petra Hudournik, Vesna Skaza, Martina Nahtigal, Mojca Kotnik. Manjkajo Maja Grobelnik, Nina Krt, Jana Obšteter ter Simona Koren.

Foto: arhiv

➤ Nick Cave:

Ko je oslica zagledala angela

Oče učitelj književnosti, mati knjižničarka, sin pisatelj. Če v bistvu ne bi bil glasbenik z dvema romanoma, ali pa romanopisec s premalo časa za vse talente. Glasba je njegova rdeča nit, kjerkoli je, karkoli počne. V njegovi glasbi in besedilih sem vedno videla nekakšno melanholijo, žalost in razočaranje nad svetom, ljudmi, ljubeznijo... nato pa so začeli kapljati tudi prevodi njegovih literarnih del, kar je tezo še potrdilo. Že od izida omenjene knjige sem jo želela prebrati, tokrat pa sem se v knjižnici končno spomnila na njo. In jo prebrala skoraj na dušek.

Kot se na prvi pogled zdi, da je **Nick Cave** najbolj nenavaden Avstalec, to velja tudi za njegov prvi roman *Ko je oslica zagledala angela* (And the Ass Saw the Angel, 1989). A le na prvi pogled. Cave je roman pisal, po njegovih navedbah, v precej skrajnih in obsesivnih razmerah, v obdobju, ko je živel v Zahodnem Berlinu, tik pred padcem Berlinskega zidu: »Bil sem precej odtujen od sveta. Zelo obsedeno obdobje.« Ob tej izjavi bi si lahko zamislili precej kaotičen roman, vendar nas preseneti njegova močna nazorna zgodba, ki si jo je avtor dobro zamislil.

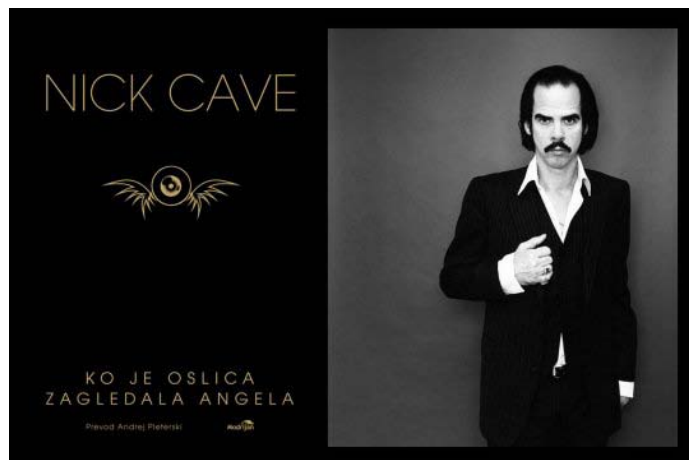
Ko je oslica zagledala angela je danes kulturna knjiga v vseh angleško piščih kulturah in tistih mnogih, ki premorejo njen prevod. Predvsem bralci pa so jo v zaupanju, da je enako nepopisna kot Cavova glasba, vzeli za svojo. V njej je avtor ozvočil žalost v samoti odrinjenosti. Ne preseneča torej, da ji je odmeril neprimerno več prostora kot lepoti, nedolžnosti, ljubezni, dobroti. A kot dokazuje njegov roman, si v literaturi hrepenenje in žalost mesto izborita veliko lažje, saj sta po svoji naravi bolj intimna in ne pod tolikšnim pritiskom ihte in nuje glasbene industrije. Delo se sicer bere kot logični podaljšek temačnega sveta, ki ga je ustvarjala že njegova glasba, vendar si v njem neobremenjen z dolžino posamezne skladbe končno lahko da duška in preveri svoj ustvarjalni in domišljijiski domet, ki sega do nebeških višav.

Roman se dogaja v Ukulorski dolini, dogajanje pa se vrti okrog verske ločine ukuliti. Nick Cave v Oslici temeljito razišče zgodovino okvarjene psihe svojih likov in splete izjemno slikovito in silovito povest o ozkogledi verski licemernosti, ki se nasilno sooča z dušo drugačnega posameznika in ga pahne na rob in čez. Kot njegovi glasbeni liki, ki se opotekajo ob robu civilizirane družbe, pijani in umazani in osamljeni, se tudi glavni lik romana Evkrid najde v svetu, za katerega avtor ni predvidel nobene uteh, zgolj nelagodno zavetje za zidom »normalnosti«.

Mračni avstralski roker že v prologu, torej v podrastju romana, nakaže, da je osrednjega protagonista Evkrida Evrana porinil v greznico življenja. Ta namreč že pred rojstvom biva v nenehno pijani maternici, ko je nem izvržen v svet, pa ga oče z morilskim poreklom poleže poleg mrtvega brata dvojčka. Tako ga smrt obkoli, še preden se utegne razgledati po zatohli okolici, toda kasneje se naveže na to »črno nevesto«, saj zatrjuje: »Smrt je obkladek na bolečine življenja - to je moje sporočilo svetu.« Ker ga življenje brca in šikanira z vseh strani, se nenehno priporoča Bogu, naj ga vzame k sebi v naročje. Plaši ga le ideja, da bo tudi v nebesih prikrajšan za govorne sposobnosti.

Čeprav Evkrida žge misel, da ga je zaradi »drugačnosti« ukulitska družba izbljuvala iz svoje sredice, ga še močnejše razžira sovražen odnos s strupeno in zapito materjo, ki jo naziva le z zares grdimi vzdevki. Tako se v črno-sivem scenariju nekaj sreče nanj prilepi le, ko oče mamo porine ob steno in ji steklenica, ki se nenehno valja po njenih ustih, predre zadnjo steno vratu. Ko glavni junak kmalu zatem ob prevrnjeni rjasti cisterni najde tudi očeta z razčesnjeno lobanjo in iz očesnih votlin visečimi zrkli, se vse bolj odmika v

samoto močvirja, a tu in tam mu krik njegove bolne psihe oziroma, kot meni sam, božji glas naroči, naj si sam odreže kos pravičnosti. Vraževerne in duhovno slepe ukulite se odloči dregniti naravnost v otekline. Ta verska skupnost je svoj kult v zadnjem času našla v mali deklici Beti, ob naključni najdbi katere je ponehalo triletno deževje ter se s tem sklenilo tudi obdobje večletne melanholije in malodušja. Čeprav Evkrid vzljubi punčko, mu notranji šepet veli, naj jo neusmiljeno pokonča.

Zgodba se ne razvija povsem linearno, temveč tu in tam zavije v zakotne ulice in se zato odmotava v izjemno ležernem ritmu. Številne in včasih izjemno dolge pripovedne premore zapolnjujejo izčrpnimi opisi mračne okolice in avtorjevo šarjenje po Evkridovi zavesti. Nick Cave bralca sicer nenehno obklada s posrečenimi metaforičnimi okruški in ga zapeljuje v izložbe razkošnega, a nevsakdanjega besednega nabora, vendar je zgoščenost pridevkov na določenih odsekih že tolikšna, da te besede potegnejo medse kot živo blato. Nekako utrujajoči pa so tudi občasni viharji piščevih misli, ki jih je skorajda nemogoče ukrotiti. Zdi se torej, da je pri ustvarjanju prvenca Nicka Cava šlo bolj za nekakšno detoksikacijo lastnih misli, ki pa ni nujno slaba, samo na trenutke precej potegne vase.

ODLOMEK IZ ROMANA:

Tistega jutra, ko sta se rodila, je plodnico prvi pretrgal njegov brat, in kakor bi prav tisto edino zavzeto dejanje zakoličilo nasprotno precedenčnost pri inertnosti v njegovem nadaljnjem življenju, se je Evkrid, takrat brezimen, oklenil bratovih peta in štrbunknil na svet v vsej veličastnosti nepovabljenega gosta.

Opoldansko sonce se je vrtničilo na nebu kot staljen vijak in se zadiralo v tanko streho in katanaste deščene stranice kolibe. Notri je za svojo mizo sedel ata, obkrožen s svojimi domišljenimi umotvori iz vzmeti in jekla, se pri tem potil v pasji vročini, podmazoval svoje pasti in si zaman skušal osamiti ušesa pred pijanskimi izbruhi svoje žene, ki je dajala vse štiri od sebe in tulila na zadnjem sedežu starega pogorelega ševroletka. Ponos kupa odpada, tale na opeke postavljeni avtomobil za kolibo, kot nekakšna velikanska školjka, ki jo je v gnusu odvrгло nekakšno predimenzionirano plazeče gomazilo.

Tam je v porodnem zvijanju kričala njegova malignanska soproga spričo čudeža, ki je nabrekla in brcal v njej, medtem ko je na zob dajala steklenico lastnega domačega belega jezuščka, majala nakoljenega ševroletka ter stokala in vpila in stokala: »Ata! A-ta! A-ta-a!« dokler ni zaslišala, kako so se odprla vrata kolibe, in nato, kako so se zaprla, nakar je vzela od jutra slovo in prešla v nezavest.

»Preveč nažgana za potiskat,« je pozneje Evkridu pravil ata.

V poskusih, da bi steklenico žganja osvobodil iz njenega umazanega pri-jema, zakaj celo neprisebna se je je še naprej oklepala, je ata steklenico previdno razbil na rjastem repastoplavutem avtomobilskem zadku.

Za babico je vzel intuicijo, velik stekleni odkrušek pa za rezača, svojo obnemoglo nosečnico razkrečil in ji oblił intimne predele s tropinovim žganjem. V verižnih kletvinah, ki so mu drle iz ust, in ob brenčanju

vsega živega poletnega mrčesa, ob sončnem nebu, daleč naokoli brez oblaka, po peklenskem kriku in izbruhu izcedkov, sta ven telebnila dva slinasta snopa.

»Jezusmarija! Dva!« je vzkliknil ata, a je eden kmalu umrl.

V kolibi sta na mizi drug ob drugem, s časopisnim papirjem obložena, stala zaboja. Živalske pasti so bile premaknjene in razobešene po zidovih.

Dva zaboja, v vsakem dete. Ata je poškilil noter.

Od nobenega niti glasu, oba sta ležala dokaj mirno na hrbtu, gola kot ob rojstvu, z očmi pa široko odprtimi in begavimi. Ata je iz hladnega žepa izvlekel oglodan konček svinčnika in se z nezaupljivim pogledom sklonil k malčkoma ter pri dnu posteljice prvorojenca napisal »št. 1«, potem ko je oslinil konico, pa še »št. 2« na posteljico, v kateri je ležal Evkrid. Zatem se je vzravnaval in se oziral od enega proti drugemu, kar sta mu eden in drugi vdano vračala.

Imela sta nenavadne mandljaste oči z nekoliko nabuhlimi vekami v odsotnosti trepalnic, modre, a tako blede, da so mejile že na rožnate; zaverovane, zavzete, nikoli pri miru, niti za hip – toliko bolj se je zato zdelo, kakor da te čudne oči plovejo, plovejo in lebdiijo in drhtijo v jamicah brez trepalnic.

Evkridek je zakašljajal, odsekano, da mu je drobni rožnati jeziček pljusnil ob zgornjo ustnico, nato pa se spet zvil nazaj. In kakor bi čakal na znamenje in ga prepoznal v Evkridovem negotovem suhem kašlju, je hrabri prvorojenček zaprl oči in utonil v sen, iz katerega se ni več predramil.

Ata mi je okrog gležnjev in prsnega koša namestil improvizirani prisilni sponi, s čimer me je primoral, da sem se v zaboju – svoji posteljici – obdržal v vodoravni legi – a sem si, ker me je nažirala neizmerna potreba po opazovanju, česa se je moj brat nakanil zdaj, ko se je tako na vrat na nos pognal v Večnost, prizadeval dvigniti glavo v upanju, da bi ga s stegovanjem vratu s pogledom vsaj bežno ošvrknil.

Potem ko so me brez opozorila zvelikli v Življenje, izvrženega iz zapitih sesirkov nosečnosti – ah, tiste čumnate, v kateri sva kar plula in plula! – sem se zdaj še vedno otnesal zaprepadle rojstne travme, zato je moje pojmovanje te končne Skrivnosti, kot si prav lahko predstavljaš, bilo sramotno nepoučeno. Hočem reči, kako bi naj vedel, da je Smrt tako sakramensko smrtna?

Naj obrnemo tako ali drugače, priveze, naj sem še tako rogovilil in se silil, nikakor niso popustile – ne, kar niso popustile, da sem naposled opustil sleherno upanje. Kar obležal sem tam od silne tlake, brez sape, in mislil, res, mislil na rajnkega brata poleg mene v gajbi za sadje, mislil na to, kako pri vragu bo prišel do Nebes, če ima vsaj pol toliko težav kot jaz pri rahljanju teh spon?

Vendar mi je pri tem prvem, velikem, jalovem in naposled preroškem boju uspelo izviti eno ročico na svobodo – z enim samim členkom, velikim kot ličinka, pa sem odtrkal sporočilo s pomočjo sistema šifriranih trkljajev, tipljajev in opuščajev, ki sva jih z bratom dognala v času plovbe v brbotavi drhtavici maternice.

Ne -- pozabi -- svojega -- brata -- odgovori

Brat pa nič. Še v drugo sem odtrkal isto, na koncu pristavil prosim, ampak spet nič. Prosim. Prisebno sem mu razložil, kakšno je Življenje, in ga povprašal, ali je v Smrti razvil kakšno posebno sposobnost. Moja znamenja pa so postala vse bolj roteča in nepovezana. Jalovi trkljaji so zveneli votlo in samotno, ko so neodgovorjeni obviseli nad mojim zabojem.

Življenje -- je -- slabo -- je -- pekel -- znaš -- leteti -- pekel -- pekoč -- pomoč

Končno sem se obvladal in z zdaj odrgnjenim členkom v joku po notranji strani svojega zaboja odtrkal poslednje sporočilo.

Padla je noč – zdaj to vem – toda ležeč vznak pod jarmom sem v svoji osami z vse večjim prezirom opazoval, kako je predirna dnevna svetloba postajala mrakobna, nabita z bizarno glasbo temine – skoviki, nenehnimi kiki, švigi, pošastnimi tuleži – da sem mislil, da je napočil konec sveta. Nastopil je bil sodni dan in edino moje početje je lahko bilo ležanje tam – da, in lahko rečem, da sem počenjal točno to – ležal tam in se prepuščal, da me požre trdota teme, v čakanju na skrinjo zaveze in blisk in glasove,

grome, potrese in bijočo točo.

Počasi je moj svet zastrl mrtvaški prt strahu in črnjave senčave, in ko nisem več videl ničesar drugega kot najtršo temoto, sem zaslišal zloslutne korake, svinčene in nestalne, ki so prečili verando in zastali za vrati. Pritajil sem se v zaboju.

Neznansko je zaškripalo, ko so terasna vrata zanihala, slišati je bilo tipanje za zapahom, gromoglasen »Jebem ti vrata«, izbruh bele svetlobe, zaletotresk vrat, obupno riganje – in v sobo se je strmoglavo prebila moja mati, se slepo opotekla mimo in izginila na drugi strani.

S stropa je neposredno nad mojo posteljico visela samotna gola žarnica. Žgoče je pulzirala, brezsramno in hipnotično, jaz pa sem ležal na hrbtu in čedalje bolj nevoljen opazoval vse številčnejši nočni mrčes, zgrnjen okrog brenčavega interesnega središča. Nemočno sem opazoval, kako je vsako minuto ali kaj takega kakšna prevneta vešča ali mušica ali muha trčila v smrtonosno žarnico, da ji je krilca in dlačne pritikline scvrlo v pepel. Njeno jalovo opravilo se je zatorej končalo z vpijočim spustom, brez izjeme padcem v notranjost zaboja za sadje, v katerem sem ležal jaz. Vrteči mrčesoidni amputiranci so mi smetili zaboj – umirali grozljive smrti, njihove poslednje agonije so potekale v vsesplošni vpijoči ekscesnosti meni pred očmi, in naposled ućakali svoj bridki konec, oropani življenja – na smrt mrtvi.

Tedaj sem dojel, zakaj se mi je moj blagi pokojni brat zdel tako pokorjen. V njem ni bilo več Življenja. Samo Smrt.

Nicholas Edward »Nick« Cave (rojen 22. septembra 1957) je avstralski glasbenik, pisec besedil, pisatelj, scenarist in občasni filmski igralec. Svet ga najbolj pozna kot frontmana priznane skupine Nick Cave and the Bad Seeds, ki je bila ustanovljena leta 1984. Skupina je znana po svojih različnih vplivih in glasbenih slogih. V začetku 80. let je bil frontman skupine The Birthday Party, ki je slovela po svojih temaćnih, izzivalnih besedilih in grobih zvokih, ki so jih navdahnili free jazz, blues in post-punk. Leta 2006 je Cave ustanovil garage rock skupino Grinderman, ki je naslednjega leta izdala svoj prvenec. Lastnosti glasbe Nicka Cavea so čustvena globina, raznolikost vplivov in lirična obsedenost z »religijo, smrtjo, ljubeznijo, Ameriko in nasiljem.«

Zanimanje za umetnost Nicka Cava s časom ne upada, četudi je skozi velika vrata stopil že pred več kot tremi desetletji, generacije pa se menjujejo. Prav tako avtor, kar je zavidanja vredno, iz svoje čarobne vreče vselej privleče novo ustvarjalno svežino, obenem pa ne odstopa od svoje za mnoge dolgočasne večdesetletne delovne discipline pisarniškega delavca z evropskim delovnim časom in kakšno naduro. Ki se obrestuje. O njegovi plodovitosti pričajo novi in novi albumi, novi roman in scenariji.

► Kjer se razpletejo zavozlane misli

Kar tu me počakajte, rečeš, medtem ko poskušaš na zamračenem hodniku odkleniti vhodna vrata stanovanja. Niti ne opaziš, da je bila ključavnica zamenjana. Jaz pa vem. Vem, da v rokah držiš nov ključ. Starega, ki je varoval tvoj svet, ni več. Če smem, bi vstopila, previdno, prosim. Posvariš me, naj se ne prestrašim, in komaj opazno prikimaš. Znajdeva se v popolnoma drugih dimenzijah, drugem času, drugi stvarnosti. Praviš, da sta pospravljala, zato je tako, in z nogo iščeš kos parketa, na katerega bi stopil. Ne, ni umazano, zanemarjeno ali kar bi pač človek pričakoval, ko mu pogled previdno zaobjame prostor od vrat proti enemu in drugemu oknu. Kaotično je. Čudno uporabljena beseda, vendar mora biti zapisana, ker druge ne najdem. Zalotim se v občutju lastne tesnobe, ki mi jemlje dih in misli zaplete v neskončen klobčič. Neznana teža mi lega na prsi in roki drhtita. Pomislim, da sem se znašla v srhljivki in da bi se moral film zdaj, zdaj končati. Ko bi mogla pogledati v svoje oči, bi se počutila še bolj nelagodno. V njih gotovo odseva mešanica groze, strahu, zmede in usmiljenja. Ti, umetnik, ki ti pristranski galeristi nočejo omogočiti razstave, si vse, kar si ustvarjal dneve in noči, leto za leto, zmetal na kup. Sprašujem se, čemu. Zaman. Ne ti ne ona ne bosta povedala. To se vas ne tiče, vztrajno ponavlja.

Prišel si po bančno kartico. Moraš, moraš kupiti cigarete. Brez njih ne zdržiš. Odpiraš vrata omar, iščeš po žepih, predalih. V kuhinji, v kopalnici, povsod. Skrivaj pogledujem za tabo. Gore opranega perila, pomešane med okvirje slik, kupi risb, ki jim rečeš osnutki, svinčniki, čopiči in še in še. Na njeno posteljo streseš vsebino torbice. Kartice ni, je pa vse drugo, kar ženske običajno nosimo s seboj. Nič nenavadnega, strašljivega. Nič, kar bi kazalo, da je bila v njeni glavi zmeda, podobna zmedi v stanovanju.

Od strani te prikrito pogledam in skušam uganiti tvoje misli. Imaginarno pričakovanje. Nikoli ne bom vedela, ker ne znam brati izpod napol priprtih vek, ti pa mi ne boš povedal. Nikoli ne bom prestopila meje najinega krhkega zaupanja in se približala sencam tvoje zavesti, tvojemu zaznavanju sveta. Vidim dvojce nemirnih zelenih tolmunov brez dna in gube na čelu, ki jih prej nisem opazila. Nekaj milega mi poleg negotovosti naseljuje dušo, ko opazujem kvadratne metre nerazumljenega

sveta pred seboj. Prijela bi te za roko in ti rekla, da bo še vse dobro, da ti bom pomagala rešiti, kar se rešiti da, da bova na novo uokvirila slike. Med portreti bi iskala njenega. Vem, da je bila glavni motiv tvoje-ga ustvarjanja in da je imela nešteto obrazov. Samo bežno jo poznam, pa sem videla že mnoge od njih. Loteva se me omotica, ko stojim kot vkopana, ujeta v misli, ki se podijo skozi možgane kot elektroni po električni žici. Ne vidimo jih, pa vemo, da so. Neustavljivi. Rada bi se zbrala, upočasnila ritem srca, upočasnila miselni tok, pa ne gre. In se spomnim, da ne moremo ne misliti. Saj res, to pomeni, da tudi ti ne moreš ne misliti, čeprav tvoj obraz kaže prav tako podobo. Brezizrazen je, samo begajoče zenice izdajajo, da je v tebi nekaj prikritega, skritega, nekaj, česar ne bom nikoli razumela. Še zmeraj te ne upam odkrito pogledati, a vseeno začutiš, da si opazovan, in odrezavo, skoraj ostro vprašaš, kaj se mi zdi tako zelo čudno.

Kaj res vidiš mojo stisko, ki s tvojo sploh ne more biti primerljiva? V zadregi povestim pogled. Še zmeraj iščeš, kot bi stikal za šivanko v kopici sena. Te presnete kartice ni, rečeš in z vso silo brčneš v steno, polno skic ženskih teles, nerealnih proporcev. Gotovo jo je nekdo ukradel ali pa naredil tako, da je ne vidim. Ja, to delajo, da bi škodovali mojemu razumu, mojim sposobnostim. Kar pridejo, splezajo čez balkon, vstopijo in poškropijo stanovanje z nekim strupom, ki vpliva na moje oči.

S kuhinjskega stola brezbrizno pobereš nek pomečkan dokument, ga še bolj zmečkaš, kot smet odvržeš na tla in sedeš. Še en stol je v prostoru. Zdaj ali nikoli, si rečem. Spraznim ga, ga primaknem k tvojemu in tudi jaz sedem. Plaho, z divjim plapolanjem v venah, kot da čakam, da mi boš nadel zanko okoli vratu ali na glavo poveznil črno vrečko. Nekaj časa molče zreva drug mimo drugega. Molk ni le med nama. Lega v prostor, na najini duši. Molk se plazi iz odprtih omar, skozi razbito okno, izpod od cigaretnih ogorkov ožgane žimnice, ki je bila tvoje ležišče. Molk se vije iz portretov. Komaj zaznavno začutim, da me preplavlja jo občutki, drugačni od tistih pred minuto ali dvema. Naj oskrunim ta nepojmljivi trenutek bližine z nekaj puhlimi besedami ali naj prepustim času, da naju odnese, kamor ga je volja.

Ni se mi potrebno več odločati. Takole je to, rečeš in globoko zajameš sapo. Tudi v tvojem glasu je za spoznanje več miru. Rad bi ji ustregel, ji izpolnil vsako željo, zato sem postal umetnik. Sem se učil in učil, podnevi in ponoči. Ko so drugi sanjali, sem jaz risal. Preden so me obrazi popolnoma posrkali vase, sem včasih igral klavir, ona pa je bila ponosna name. Saj razumete, tako kot je pač mati ponosna na sina edinca. Ne, ne drži. To med nama je drugače. Popolnoma drugače. Pozabite, da sem kaj rekel. To ni kot pri navadnih ljudeh. Gre za nadnaravno moč, ki

jo ima nad menoj. V možganih imam njene misli. Kar delajte se, da mi verjamete. Saj vem, da mi ne in me imate za lažnivca. Ne bom vam več pravil o njej, samo tole si morate zapomniti, da sploh ni bilo vprašanje, ali hočem. Svoje ideje je posejala vame in nenehno bdela nad tem, kaj bo vzklilo. Potem je bilo tisto v meni in bila je nuja, da dam vse od sebe. Slišal sem njeno prepričevanje, da sem velik, uspešen, da znam in da bom, ko bo pravi čas, poznan vsem ljudem. To je res. Res je tudi, da so bili spet tu. Tisti, ki spuščajo plin. Potem sem čisto omamljen.

Za hip umolkneš in jaz se sprašujem, kako je biti zastrupljen. Je podobno, kot kadar se ti viski razlije po žilah in postanejo udi mlahavi, vid pa rahlo zamegljen? Mogoče je s plinom drugače. Srh me spreleti ob spominjanju na prebrane zapise o plinskih celicah. Nočem misliti na tvoje telo, ki se kot prazna papirnata vreča sesuje samo vase. Nočem videti, kako se tvoji možgani razpršijo v nič.

Enakomerno govorjenje me spet prikljiče nazaj, pod strop, s katerega visi star lesteneč z eno samo žarnico, med stene, ki uokvirjajo sliko doma. Z okornimi prsti si razčešeš štrnaste lase, skloniš glavo in roke razpreš pred seboj. Morda je to obred, uvod v molitev ali le priučena kretnja, s katero izražaš spoštovanje, ko nadaljuješ z razlago. Naredila je, da sem postal nesmrten. Vem, da se tako reče. Zaradi nje so moji obrazi postali živi. Ima tako moč. Govorila je in govorila. Kar naprej in potem sem jo slišal tudi, ko je ni bilo ob meni. Slišal sem jo na cesti, v parku, na ulici. Slišal sem jo povsod. Ponavljala je ene in iste besede, ki so nato postale moje. Nisem več ločil, do kod sem jaz in od kod se začel ona. Ko sem nekaj mislil, je vse vedela. Vzela mi je moje misli in rekla, da je tako prav, da prave matere in sinovi to čutijo. Ne verjamete? Vam jaz povem. Včasih pa sem kar delal, kot je ona hotela. Sploh ni odprla ust in sem vseeno razumel. No vidite, da ne lažem. Dala mi je svoje misli. Ni se mi bilo treba več spraševati, kaj naj delam, kam naj grem. Njen glas me je spremljal povsod, njene sanje so bile moje in vedel sem, kaj je dobro in kaj je slabo, vedel sem, katere poteze so prave, ker mi je vodila roko. Ona je zaslužna, da sem zdaj umetnik, le drugi tega še ne vedo. Pa kaj bi skrbel. Umetniki v svojem času niso bili nikoli priznani. Šele leta bodo pokazala, da je res, kar vam pravim. Potem se bodo vsi učili od mene. Rekla mi je, naj naredim tak portret, kot je bil tisti njen s klobukom na glavi. Pa ga nisem našel. Kot bi hudič sedel nanj. Nikjer ga ni bilo, jaz pa sem iskal in iskal. Ves dan in vso noč. Bila je besna, kako da sem mogel izgubiti prav tisto risbo. Kot da bi zatajil njo. Pa je nisem in zato sem vse premetel. Zato, vidite, zato je zdaj pred vami takale zmešnjava. In to, da nisem našel, kar bi moral, mi še zmeraj ne da spati. Gotovo so mi ukradli največjo umetnino. Ona pravi tako. Pridejo,

slišijo, kaj razmišljaš, ugotovijo, kaj je največ vredno. Saj sploh ni treba, da jih spustiš v stanovanje. Ko zaspiš, se lahko priplazijo skozi okno. Zakaj pa mislite, da je razbita šipa? Polastijo se tvojega uma, ti ukradejo misli, ideje, obogatijo. Ko postane nevarno, in jaz vem, kdaj je to, raje sploh ne zaspiš. Ves teden sem lahko buden. To zmorem. Tablet pa ne smeš jesti. Sem slišal po radiu, kako so škodljive. Vanje dajo nek prah, da te počasi zastrupljajo. Eni tega ne vedo, pa jih jemljejo in postanejo bebasti, če že ne umrejo.

Spet postajaš napet. Čutim te. Strune v tebi se razpenjajo in ton glasu nevarno zavibrira, ko rečeš, da sploh ne morem vedeti, kaj to pomeni. Je rekel zdravnik, da sem bolan, pa mu ne verjamem. Jaz lahko skrbim zase. Sem svoboden človek.

Nič se ne smejte, ukažeš, čeprav sem prepričana, da se tu, v tem prostoru, med porisanimi stenami in goro papirja nisem še niti nasmehnila. Samo poslušam. Natančno. Tu in tam pokimam, s kakim preprostim mhm pritrdim, da verjamem in nemo prosim, da nadaljuj, čeprav me spet plašiš, ko dviguješ glas. Razkrij mi, kako si postal ujetnik shizofrenih misli, povej, kdo si. Težko ti sledim. Rdeča nit se hitro zavozla. Kot bi me uril v sestavljanju ugank. Tu in tam spet kaj povežem, a vprašala ne bom. Preveč se bojim, da bi se potegnil vase, zaprl lupino. Včasih tvoj obraz komaj opazno spreleti smehljaj, žalosti ne prepoznam. Kot da je reka tvojih čustev presahnila, poniknila. So še v tebi, globoko pod površjem, tokovi veselja, sreče, jeze ali obupa? Še veš za svoje pravo ime ali so ti tudi tega ukradli in se zato podpisuješ s tujimi inicialkami? Vodiš me skozi labirinte svoje resnice. Drugačna je, kot je moja, a sprašujem se, če je zato manj stvarna. Tako rada bi vedela, ali lahko občutiš, da mi ni vseeno zate, da ti hočem pomagati, da bi ti rada položila roko na ramo, te pogledala v oči in ti rekla, da si umetnik. Umetnik življenja. Trudim se, a ne najdem besed. Samo strnim predse, prikovana na razmajan stol. Roke in noge so težke. Vso breme tvoje usode in najinega srečanja se zliva vanje. Misel in hotenje sta izgubila stik. Na čelu in hrbtu začutim potne srage in čas, ki se je ustavil. Prostor se nevarno manjša, samo ozek pramen svetlobe ti oplazi obraz. Ohromljena sedim in glas noče iz grla, ko se poženeš proti oknu in zavpiješ, da so spet tu, ker vonjaš plin. Vpitje, zvenketanje drobcev stekla in nekje daleč topo udari. Udari skozi moje možgane kot grom, ki sledi blisku. Zdaj slišim le še svoj krik. Krik iz devetega nadstropja, ki se razlega čez vse mesto, čez reko, skozi škrlatno preprogo pozne jeseni.

T. P.

Foto: arhiv

Foto: arhiv

Šport in rekreacija

► Odbojka

Odbojkarice ŽOK Kajuh Šoštanj so razen mini odbojkaric sklenile tekmovalno sezono. Ene bolj, druge manj uspešno.

Članicam uvrstitev v II. DOL, na pragu katere stojijo že nekaj sezon, zopet ni uspela. Močno pomlajena ekipa s trenerjem Maksom Kotnikom zaradi nenapredovanja ekipe Braslovč v I. DOL ni dobila možnosti nastopa v kvalifikacijah za uvrstitev v II. DOL. Tako jih čaka še ena sezona nastopanja v III. DOL.

Mladinke so že jeseni zaključile tekmovanje na končnem 17. mestu. Konec marca so zadnji krog tekmovanja odigrale kadetkinje in se uvrstile na končno 25.-28. mesto. Starejše deklice so po bistveno slabšem drugem delu, po zadnjem krogu konec aprila zasedle končno 46. mesto. Odlično uvrstitev pa so dosegle deklice v mali odbojki ekipa Kajuh Šoštanj I. V Slovenj Gradcu so si na turnirju za mesta konec aprila priigrale z zmago nad ekipo Črne, porazom proti ekipi Slovenj Gradca A in nato še z zmago proti ekipi Murske Sobote drugo mesto. Drugo mesto jih je poneslo na zaključni turnir za končno 9. mesto. Organizacija le-tega

je bila ponovno v rokah Slovenj Gradca. Tako so v nedeljo, 14. maja, deklice najprej premagale ekipo ATK Grosuplje I., klonile proti ekipi Bled ACHJunior I. in nazadnje premagale domačinke ekipo Slovenj Gradca A. Uvrstile so se na končno 10. mesto. Mini odbojkarice so 6. maja na polfinalni tekmi v Kamniku po porazu z ekipama Calcit Volleyball I. in Ankarana ter zmago nad ekipo Vitala zasedle 3. mesto, kar jih je popeljalo v mali finale oz. tekmo za 5. mesto. Konec meseca odhajajo na zadnji turnir v Beltince. Že sama uvrstitev med osem najboljših je velik uspeh, vsako mesto višje pa še toliko večji.

Ekipa deklic v mini odbojki

Po prikazanem sodeč smo veseli, da je v klubu podmladek, ki obeta. V prihodnji sezoni se zato nadajamo še večjih uspehov.

BREDA GOLTIK

► Elektra peta v državi

Ob koncu sezone 2011/12 se v vseh slovenskih medijih pojavlja ime Košarkarskega kluba Elektra iz Šoštanja. Klub, ki je pred začetkom sezone doživel kar nekaj velikih sprememb, je s svojim uspešnim delovanjem presenetil mnoge. Članska ekipa je namreč osvojila odlično 5. mesto v prvenstvu in je le za las zgrešila uvrstitev v polfinale tekmovanja. Za pravo senzacijo ni manjkalo dosti. Košarkarji Elektre so v Ligi za prvaka igrali res odlično in vsem skeptikom dokazali, da se lahko kosajo z najboljšimi slovenskimi ekipami (2 zmagi proti Šentjurtju, zmaga v gosteh proti državnemu prvaku Krki, zmaga v Laškem proti Zlatorogu in dva res tesna poraza proti Unionu Olimpiji). Svojo nalogo so košarkarji Elektre opravili z odliko in predzadnji krog v gosteh premagali Zlatorog, doma pa v zadnjem krogu še Šentjur. Žal pa je Zlatorog v zadnjem krogu slavil zmago v Domžalah in se je tako z zmago več uvrstil v polfinale tekmovanja.

5. mesto v državnem prvenstvu in uvrstitev v četrtfinale pokalnega tekmovanja SPAR je velik uspeh košarkarskega kluba iz Šoštanja (uvrstitev v Ligo za prvaka in uvrstitev na finalni turnir pokala SPAR sta bila tudi pred sezono zastavljena cilja), ki že vrsto let uspešno igra v 1. slovenski košarkarski ligi in predstavlja mesto Šoštanj na najboljši možni način. Za ta uspeh so zaslužni prav vsi, ki so dali svoj delež k delovanju kluba v letošnji sezoni. V prvi vrsti pa se je potrebno za to zahvaliti pred sezono na novo imenovanemu predsedniku KK Elektra Marku Štriglu in trenerju članske ekipe Gašperju Potočniku, ki je upravičil zaupanje upravnega odbora in s trdim delom dokazal, da se z mlado domačo ekipo (ekipa KK Elektra je med najmlajšimi v prvenstvu in ima v svojih vrstah največ domačih košarkarjev) da narediti dober rezultat.

Poudarek na delu z mladimi

Odlične igre so prikazovale tudi mlajše selekcije kluba, ki tekmujejo v državnih prvenstvih. Mladinska ekipa U18 je letos nastopala v 2.SKL in je prvenstvo zaključila samo z 1 porazom. Kadetska ekipa U16 je letos nastopala v 1.SKL in prikazala dobre igre. Navsezadnje ima v svojih vrstah tudi dva kadetska reprezentanta Slovenije. Pionirji U14 in U12 so ravno na sredini prvenstva. V kategoriji najmlajših pionirjev U10 pa sta v 1.SKL nastopali kar dve ekipi (Elektra Šoštanj in Elektra Velenje). Potrebno pa je omeniti tudi nekaj drugih dogodkov, s katerimi skuša KK Elektra čim več otrok navdušiti za košarko in za aktivno preživljanje prostega časa. KK Elektra je lanskega avgusta organiziral košarkarski tabor (udeležilo se ga je 30 otrok), pripravil predstavitev košarke na OŠ Šoštanj, sodeloval pri projektu Igriva košarka na večih osnovnih šolah v Šaleški dolini, naše najmlajše košarke je na treningu obiskal slovenski reprezentant in član Uniona Olimpije Goran Jagodnik, Elektra je organizirala Dan Elektre 2012, na katerem so se v celodnevem dogajanju predstavile vse šole košarke (kar 8 jih deluje pod okriljem kluba) in vse tekmovalne selekcije KK Elektra (krona dogajanja je bila tekma med kadetsko-mladinsko ekipo in ekipo veteranov Elektre).

V KK Elektra skušamo našim košarkarjem ponudi kar največ, posebej pa je potrebno omeniti, da so vse vadbe, tako v šolah košarke kot v

Foto: Tomaž Sinigajda

Foto: Tomaž Sinigajda

tekmovalnih selekcijah, popolnoma brezplačne, saj za razliko od drugih klubov ne pobiramo mesečnih vadnin.

Aljaž Šlutej in Jan Kosi s kadetsko reprezentanco Slovenije v Turčiji, Jan Rizman pa z mladinsko reprezentanco na Kitajskem

Slovenska kadetska reprezentanca je v mesecu februarju merila moči na močnem kadetskem turnirju v Turčiji. Po malce slabših igrah v skupinskem delu je s tremi zaporednimi zmagami in zadnjo proti Črni gori (72:65) zasedla končno deveto mesto. Za kadetsko reprezentanco Slovenije sta odlično igrala tudi člana KK Elektra Aljaž Šlutej in Jan Kosi, ki se razvijata v res odlična košarkarja.

Jan Rizman pa se je v mesecu aprilu s slovensko mladinsko reprezentanco odpravil na daljno Kitajsko. Reprezentanca Slovenije se je udeležila kar treh turnirjev in odigrala več tekem. Jan je odlično zastopal naše barve in dokazal, da se kljub mladosti zaslužno uvršča med igralce članske ekipe KK Elektra.

► Namizni tenis

21. aprila 2012 so se članice in člani NTK SPIN Šoštanj udeležili državnega prvenstva za veterane in rekreativce v namiznem tenisu, ki je potekalo na Jesenicah. Tekmovanja se je udeležilo kar 180 tekmovalcev iz celotne Slovenije. Kljub močni konkurenci so spinovci dosegli odlične rezultate. Jolanda Belavič in Polona Belavič sta osvojili 1. mesto v ženskih dvojicah, Polona Belavič in Jožef Mazej sta osvojila 2. mesto v mešanih dvojicah, Tone Leber in Franci Bartol sta osvojila v dvojicah od 70. do 74. let, 1. mesto. Polona Belavič je po težkem dvoboju v ženski konkurenci posamezno do 49. let pristala na odličnem 3. mestu.

Poleg pokalov in kolajn, ki so jih posamezniki prejeli za uspehe na državnem prvenstvu, so udeležencem jakostne lestvice v sezoni 2011/2012 podelili pokale za dosežene rezultate, in sicer: Tone Leber je osvojil 2. mesto v kategoriji posamezno do 70. let, Mirjana Ramšak je osvojila 3. mesto v ženski kategoriji posamezno do 49. let, v ženskih dvojicah – enotna kategorija pa sta prejeli pokale za 3. mesto Andreja Kričaj in Mirjana Ramšak.

MIRJANA RAMŠAK

Foto: M. R.

► Šport špas

V soboto, 12. 5. 2012, je v vseh regijah in v več mestih v Sloveniji že peto leto zapored potekala vseslovenska prireditev ŠPORT ŠPAS – DAN DRUŽENJA IN GIBANJA VSEH GENERACIJ. To je tisti šport in takšen špas, ki je v enem dopoldnevu preko zabave in športa povezal vse družinske člane, vse strokovne delavce vrtca ter mnogo društev in zvez lokalnega okolja. Vrtec Šoštanj se je tudi letos, tokrat že drugič, odločil za sodelovanje.

Člani Planinskega društva Šoštanj so nas vodili na krajšem pohodu iz mesta do mestnega stadiona. Po poti smo se večkrat ustavili, si vzeli čas za opazovanje narave in se spomnili, koliko lepega nam daje narava, če jo znamo spoštovati in zanjo skrbeti.

Na cilj smo prispeli utrujeni in žejni. Zato smo posedeli po mehki travi, se okrepčali, po uvodnem pozdravu Tonija Reharja, župana Občine Šoštanj Darka Meniha in ravnateljice mag. Milene Brusnjak pa smo odhiteli od stojnice do stojnice, kjer so nam svoje izdelke, svoje delo ali dejavnost predstavili: Planinsko društvo Šoštanj, Čebelarstvo Urbanc, Lovska družina Smrekovec, taborniki Rodu Pusti grad Šoštanj, PGD Šoštanj – mesto, Policijska postaja Velenje, Reševalna postaja Velenje, Rokometna šola Sebastjana Soviča, Nogometni klub Šoštanj, Maredo šport, Sky klub Velenje, članice Twirling kluba, folklorna skupina Oglarji, kmetija Potočnik, Mlekarna Celeia in Kmetijska zadruga Šaleška dolina Šoštanj. Tiste mamice naših otrok, ki so zaposlene na področju zdravstva, pa so izvedle meritve krvnega tlaka in meritve sladkorja v krvi.

Kot je že tradicionalno na takšni prireditvi, so bili nagrajeni najmlajši in najstarejši udeleženec ter najštevilnejša družina. Najmlajši udeleženec je bil star komaj tri tedne, najstarejši je štel 76 let, družina, ki

Foto: arhiv

se je prireditve udeležila v največjem številu pa so bili Potočnikovi. S spominsko medaljo Šport-špas so bili nagrajeni tudi vsi tisti otroci, ki so se prireditve udeležili.

Za čudovito preživetje dopoldne se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali pri izvedbi s predstavijo svojih dejavnosti, vsem strokovnim delavkam, še posebej vsem koordinatoricam za izjemno organizacijo, naši ravnateljici mag. Mileni Brusnjak, Občini Šoštanj in županu za podporo, vsem staršem, sorodnikom in otrokom, ki ste se prireditve udeležili, še posebej pa našemu »dediju« Toniju Reharju za sproščeno povezovanje celotne prireditve.

ZA VRTEC ŠOŠTANJ, – SIMONA KOREN

► Taborniški izlet v Ljubljano

Taborniki Rodu Pusti grad Šoštanj smo se na dan tabornikov, 21. 4. 2012, odpravili v Ljubljano, kjer je v parku Tivoli potekal že 16. taborniški Feštival. Letos nas je na Feštivalu pričakalo več kot 45 taborniških in zunanjih delavnic s taborniško, izobraževalno, naravovarstveno, kulturno in športno vsebino. Več kot 60 tabornikov iz Šoštanja se je tako v dopoldanskem času imenitno zabavalo na različnih delavnicah, med katerimi pa so zagotovo najbolj izstopale naslednje: poslikave obraza, predstavitev policije za konji in policijskimi psi, vožnja s kanuji po mestnem ribniku in delavnica pionirstva z mega gugalnico. Feštival je največja tovrstna prireditev pri nas in tudi letos je bil odlično obiskan, saj ga je kljub muhastemu in spremenljivemu vremenu obiskalo več kot 1000 tabornikov iz vse Slovenije. Da ima dogodek že neko vrednost v Sloveniji, priča tudi dejstvo, da je častno pokroviteljstvo nad dogodkom prevzela soproga predsednika Slovenije Barbara Miklič Türk, ki je tudi sama bila tabornica. Priznanje in podporo pa je z obiskom prikazal tudi župan MO Ljubljana Zoran Janković.

Taborniki iz Šoštanja smo izkoristili izlet v našo prestolnico in si v popoldanskem času ogledali še staro Ljubljano in obiskali Hišo eksperimentov. Znanost, učenje, umetnost in humor se v dejavnostih Hiše eksperimentov prepletajo v celoto. S tem obiskovalcem vzbudijo radovednost ter jim na enostaven in zanimiv način približajo naravne zakonitosti in pojave iz vsakdanjega življenja. Pri samostojnem raziskovanju in izvajanju poskusov se vsak obiskovalec uči resnic na »lastni koži« in taka šola je tudi najbolj učinkovita.

Foto: SINI

Kitajski pregovor pravi: »Slišal sem in sem pozabil. Videl sem in sem si zapomnil. Naredil sem in znam.« To zadnje se dogaja v tej hiši. Naši otroci so se veliko naučili in se ob tem tudi imenitno zabavali. Vsekakor pa nam bo najbolj ostalo v spominu delanje gromozanskih balonov iz milnice, v katere smo skušali ujeti tudi kakšnega tabornika.

SINI

OBČINA ŠOŠTANJ

KOMISIJA ZA PRIZNANJA

Trg svobode 12, 3325 Šoštanj, telefon: (03) 89 84 300

fax: (03) 89 84 333

Občina Šoštanj, Komisija za priznanja na podlagi Odloka o priznanjih Občine Šoštanj (Uradni list Občine Šoštanj, št. 7/2011)
objavlja

JAVNI RAZPIS

za zbiranje predlogov
za podelitev priznanj občine Šoštanj v letu 2012

1.

Javni razpis je objavljen za zbiranje predlogov za podelitev priznanj Občine Šoštanj v letu 2012. Podeliti je mogoče največ:

- eno priznanje Častni občan Občine Šoštanj,
- tri Priznanja Občine Šoštanj,
- tri Plakete Občine Šoštanj.

2.

Predloge za podelitev priznanj Občine Šoštanj v letu 2012 lahko podajo:

- občani in združenja občanov iz Občine Šoštanj,
- zavodi, politične stranke, gospodarske družbe in druge pravne osebe s sedežem ali organizacijsko enoto v Občini Šoštanj ter
- subjekti lokalne skupnosti.

Posamezni predlagatelj lahko poda največ:

- en predlog za podelitev priznanja Častni občan Občine Šoštanj,
- tri predloge za podelitev Priznanja Občine Šoštanj in
- tri predloge za podelitev Plakete Občine Šoštanj.

Predlagatelj ne more za prejem priznanja predlagati sebe.

3.

KRITERIJI ZA PODELITEV PRIZNANJ

Častni občan Občine Šoštanj

Priznanje Častni občan Občine Šoštanj lahko prejme posameznik, ki je s svojim delovanjem, dosežkom ali uspehom doprinesel izjemni prispevek h kakovosti življenja in dela občanov Šoštanja, k razvoju v Občini Šoštanj ali k uveljavitvi in ugledu Občine Šoštanj na področju gospodarstva, znanosti, umetnosti, kulture, zdravstva, vzgoje in izobraževanja, športa, humanitarnih dejavnosti ali katere druge dejavnosti na državni ali mednarodni ravni.

Priznanje Občine Šoštanj

Priznanje Občine Šoštanj lahko prejmejo posamezniki, skupine ali združenja posameznikov, društva, organizacije, skupnosti, zavodi, podjetja in druge pravne osebe. Podeli se za takšna dejanja, delovanje, dosežke ali uspehe, ki so opazno izboljšali kakovost življenja ali dela občanov ali so opazno povečali razvoj v Občini Šoštanj ali ugled Občine Šoštanj na področju gospodarstva, znanosti, umetnosti, kulture, zdravstva, vzgoje in izobraževanja, športa, humanitarnih dejavnosti ali katere druge dejavnosti.

Plaketa Občine Šoštanj

Plaketo Občine Šoštanj lahko prejmejo posamezniki, skupine ali združenja posameznikov, društva, organizacije, skupnosti, zavodi, podjetja in druge pravne osebe. Podeli se za dejanja, delovanje, dosežke ali uspehe, ki so kakorkoli pozitivno učinkovali

na kakovost življenja ali delo občanov, na razvoj v Občini Šoštanj ali na ugled Občine Šoštanj na področju gospodarstva, znanosti, umetnosti, kulture, zdravstva, vzgoje in izobraževanja, športa, humanitarnih dejavnosti ali katere druge dejavnosti.

4.

Predlog za podelitev priznanj mora vsebovati:

- podatke o predlagatelju (ime in priimek oziroma naziv, naslov stalnega prebivališča oziroma sedeža pravne osebe ali organizacijske enote),
- ime, priimek, datum in kraj rojstva ter naslov stalnega prebivališča, lahko pa tudi druge opredeljene oznake predlaganega prejemnika priznanja, če gre za posameznika ali skupino posameznikov,
- firmo oziroma registriran ali drug uradni naziv, sedež in organizacijsko enoto, lahko pa tudi druge opredeljene oznake predlaganega prejemnika priznanja, če gre za združenje posameznikov, politično stranko ali drugo pravno osebo,
- navedbo predlaganega priznanja,
- navedbo dejanja, delovanja, dosežka ali uspeha, zaradi katerega je predlog podan in utemeljitev predloga,
- listine, katere izkazujejo dejanje, delovanje, dosežek ali uspeh ter izpolnitev kriterijev za priznanje po predlogu, če obstajajo.

5.

Prejemnike priznanj Občine Šoštanj določi s sklepom Občinski svet Občine Šoštanj.

Podelitev priznanj Občine Šoštanj opravi župan praviloma na svečani seji Občinskega sveta Občine Šoštanj ob prazniku občine, ali ob drugi primerni priložnosti, kot je kulturna prireditev, športna prireditev ali druga javna prireditev, katere narava je skladna s priznanjem, ki se bo podelilo.

6.

Predlagatelji naj predlog za podelitev priznanj podajo na obrazcu, katerega dobijo pri občinski upravi in na spletni strani Občine Šoštanj in vložijo ali pošljejo na naslov Občina Šoštanj, Komisija za priznanja, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj, od ponedeljka, 11.06.2012, do vključno srede, 22.08.2012, do 12. ure.

Predlog mora biti oddan v zaprti kuverti z oznako »**JAVNI RAZPIS ZA PRIZNANJA**«.

Prepozno predložene predloge in predloge, ki jih niso podali upravičeni predlagatelji, bo komisija izločila iz nadaljnje obravnave.

Predsednik Komisije za priznanje
pri Svetu Občine Šoštanj
Drago Kotnik, l.r.

Reportaža

► 35 let okteta Zavodnje

Oktet Zavodnje v naši občini zagotovo ni potrebno posebej predstavljati. Vsekakor pa je potrebno povedati in poudariti, da 35 let dela z glasbo in petjem ni mačji kašel. In ravno to veliko obletnico so člani Okteta Zavodnje praznovali pred nekaj dnevi. Skupaj z mnogimi gosti: Moškim pevskim zborom iz Ponikve pri Žalcu, Šentjernejskim oktetom, kvintetom LAND Kärnten iz Avstrije in ansamblom Tapravi faloti, Bojanom Grabnerjem in Alenko Sinigajda so želeli prijateljem v polni dvorani Doma krajanov Zavodnje predstaviti le delček tistega, kar so dosegli

v preteklih letih in tega vsekakor ni bilo malo. Tako so seveda prejeli veliko zahval in pohval. Tudi **župan Občine Šoštanj Darko Menih** je članom okteta čestital, se jim zahvalil za velik prispevek h kulturi v občini in jim namenil veliko spodbudnih besed za še mnogo let delovanja.

Tudi sami člani okteta so izrekli številne zahvale, predvsem svojim družinam, ki jim vsa leta stojijo ob strani, jih spodbujajo in jim pomagajo.

Jože Grabner, ki je umetniški vodja okteta že od vsega začetka, je tudi povedal, da je delo sicer večkrat zelo naporno, a ker sta pesem in glasba doma v vseh družinah članov okteta, zraven pa sta še razumevanje in strpnost, je pot veliko lažja in lepša. Predsednik Okteta Zavodnje

Miro Perovec pa zagotavlja, da jim motivacije in dobre volje za nadaljnje delovanje nikakor ne manjka.

Oktetu Zavodnje iskrene čestitke in še na mnoga leta!

MAŠA STROPNIK

FOTO: TOMAŽ SINIGAJDA

Fotoreportaža

Spodnje Gaberke bodo kmalu čisto spodnje.

(Maj 2012)

FOTO: ALEKSANDER GRUDNIK

/ Najdete nas tudi na eList.si /

